

§ 12-godkendelse af kyllingeproduktion på

**Bredningen 37
9700 Brønderslev**

Behandlet som hjemvist sag 2013

REGISTERINGSBLAD

Titel: § 12-godkendelse til kyllingeproduktion på Bredningen 37, 9700 Brønderslev

Dato: 18. januar 2013

Virksomhedens navn: Bredningen 37, 9700 Brønderslev

CVR/P-nr: 21506435

Matr. nr. og ejerlav:

Ejerlav	Matrikelnummer
Manna By, Tise	12a

Ejendomsnummer: 8100000727

Adresse: Bredningen 37, 9700 Brønderslev

Virksomhedsejer: Jens Hovalt Bertelsen

Ansøger: Jens Hovalt Bertelsen

Konsulent: LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev, Anna Birgitte Thing – abt@landbonord.dk

Tilsynsmyndighed: Brønderslev Kommune

KOPI MED KORTBILAG SENDT TIL

- Ejer: Jens Hovalt Bertelsen, Bredningen 37, 9700 Brønderslev
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, Postboks 1826, 9000 Aalborg, e-mail: nord@sst.dk
- Naboer:

NAVN	ADRESSE	POSTNR / BY
Karina og Marlene Nygaard Dittrich	Kærsangervej 49	9700 Brønderslev
Dines Peter Larsen	Kærsangervej 57	9700 Brønderslev
Lars Gjerlev Steffensen	Manna Mosevej 40	9700 Brønderslev
Henrik Hessellund	Manna Mosevej 55	9700 Brønderslev
Ivan Reinhart Hilbert	Manna Mosevej 59	9700 Brønderslev
Age Bentzen	Manna Mosevej 76	9700 Brønderslev

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, e-mail: mail@fiskeriforening.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- DN Brønderslev, Lars Schönberg-Hemme, e-mail: dn@koushede.dk
- DOF Nordjylland, Vagn Gjerløv, Skovtoften 38, 9700 Brønderslev, e-mail: vagn@gjerloev.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund Miljøkoordinator: Per Michael Sonnesen, Asgård 48, 9700 Brønderslev – e-mail: per.sonne@mail.tele.dk.
- Formand for Brønderslev Lystfiskeriforening: Jens Andersen, Vester Alle 19, 9760 Vrå – e-mail: jvsa@mail.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail: natur@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnbroenderslev-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev, Anna Birgitte Thing, e-mail: abt@landbonord.dk
- I/S Manna Vandværk, v. Villy Jensen, Fjorden 9, Manna, 9700 Brønderslev
- Vendsyssel Historiske Museum v. Sidsel Wählin, sw@vhm.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	GENERELT	5
1.1	Ikke-teknisk resume.....	5
1.2	Meddelelse om godkendelse.....	8
1.3	Offentliggørelse og klagevejledning.....	8
1.4	Tidligere meddelte afgørelser	10
1.5	Aktindsigt.....	10
1.6	Tilsyn med husdyrbruget.....	10
2.	BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING	11
2.1	Vilkår – Generelle forhold.....	11
2.2	Vilkår – Dyrehold og landskab	12
2.3	Vilkår – Råvarer og hjælpestoffer.....	16
2.4	Vilkår – Spildevand.....	17
2.5	Vilkår – Affald	17
2.6	Vilkår – Støj, vibrationer, transport og lys.....	19
2.7	Vilkår – Fluor og skadedyr	21
2.8	Vilkår kemisk luftrensning med syre	21
2.9	Vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager	22
2.10	Vilkår – Lugt.....	26
2.11	Vilkår - Husdyrgødning, opbevaring og håndtering.....	27
2.12	Vilkår – Udbringning af husdyrgødning	28
2.13	Vilkår – Overfladevand og grundvand	29
2.14	Vilkår - Bedste tilgængelige teknik, BAT	32
2.15	Vilkår – Egenkontrol.....	36
2.15	Undersøgte alternativer	37

BILAG

Bilag 1:	Beliggenhed
Bilag 2:	Situationsplan
Bilag 3:	Husdyrbrugets arealer i Brønderslev Kommune (ejede)
Bilag 4:	Transportveje
Bilag 5:	§ 3 natur omkr. anlægget (m. naturpunkter)
Bilag 6:	§ 7 natur og bufferzoner for nedfældning
Bilag 7:	Natura 2000 område (m. naturpunkter)
Bilag 8:	Vandløbsmålsætninger
Bilag 9:	Nitratklasser
Bilag 10:	Lavbund og natura 2000 område overbelastet med fosfor
Bilag 11:	Nitratfølsomme indvindingsområder/drikkevandsinteresser
Bilag 12:	Lugtgenegrænse
Bilag 13:	Beredskabsplan
Bilag 14:	KIK kvalitetsstyringsprogram
Bilag 15:	Energirapport
Bilag 16:	Beplantningsplan
Bilag 17:	Fotos af området hvor byggeriet skal ligge
Bilag 18:	Bemærkninger til udkast fra Dansk Ornitologisk Forening
Bilag 19:	Bemærkninger til udkast fra Danmarks Naturfredningsforening
Bilag 20:	Bemærkninger til udkast fra Danmarks Naturfredningsforening til 2. udkast

GENERELT

LandboNord har på vegne af Jens Hovalt Bertelsen, Bredningen 37, 9700 Brønderslev søgt Brønderslev Kommune om tilladelse til etablering af kyllingeproduktion beliggende på Manna Mosevej , 9700 Brønderslev jf. § 12 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I forbindelse med etableringen skal der opføres 2 kyllingehuse, servicefaciliteter, fodersiloer, kornsilo samt pillefyr med stålskorsten. Tidligere kulfyr er taget ud af denne ansøgning.

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk den 18. september 2007, skema nr. 3469, beregningsgrundlag 01-2007. Brønderslev Kommune gav miljøgodkendelse 8. december 2009, som blev påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet.

Den oprindelige miljøgodkendelse indeholdte en ansøgning på 1.662.500 slagtekyllinger, som der var i 2009 svarende til 475 DE, men på grund af ændret dyreenhedsberegning ville svare 620 DE i 2012.

Sagen blev påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, som d. 27. april 2011 hjemvist sagen til fornyet behandling. Der er efterfølgende indsendt nyt skema nr. 30.092 version 8. Denne ansøgning er på 1.040.000 slagtekyllinger, svarende til 388,06 DE i 2012. Dermed er den hjemviste ansøgning væsentlig mindre i produktionsomfang end den oprindelige.

Ansøgningen bygger på oplysningskrav ved ansøgning om godkendelse af husdyrbrug:

- Lov. nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (med senere ændringer).

Den ansøgte udvidelse er fra 0 til 388,06 DE (dyreenheder). Dyreholdet i nudrift og ansøgt drift er opført i skema på side 11.

Bedriften bliver opført i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste by (byzone), Manna, ligger ca. 1,6 km nordvest for ejendommen. Nærmeste nabobeboelser er Manna Mosevej 76 (med landbrugspligt) og Manna Mosevej 59 (uden landbrugspligt), som ligger henholdsvis 215 meter samt 475 m nord for den nye ejendom.

Landbrugets mest betydende indvirkning på omgivelserne vedrører lugt og ammoniakfordampning fra stalde og udbringning af næringsstofferne kvælstof og fosfor med kyllingemøget samt støj fra maskiner og køretøjer.

Projektet og dets indvirkning på miljø og omgivelserne er beskrevet i godkendelsesmateriale. Heraf fremgår bl.a., at

- ammoniakfordampningen fra stald og lager samt udbringning af gylle ikke antages at give anledning til uacceptabel påvirkning af beskyttet natur i gårdens omgivelser.
-
- lugt-, støj- og transportbelastningen ikke vurderes at give anledning til, at der bør gælde andre forudsætninger end det, der er en normal del af miljøgodkendelsen på dette område.

1.1 Ikke-teknisk resume

Jens Hovalt Bertelsen, Bredningen 37, 9700 Brønderslev ansøger Brønderslev kommune om en miljøgodkendelse efter miljølovens § 12. Der søges om en udvidelse **fra** 0 DE **til** 388,06 DE svarende til 1.040.000 slagtekyllinger (prod. tid 37 dage). Staldbyggeriet er fysisk placeret syd for Manna Mosevej 76.

Staldene etableres uden tilknytning til eksisterende byggeri. Bygningsmassen kommer til at bestå af 2 staldbygninger på hver ca. 3.550 m² – i alt ca. 7.100 m². Derudover service- og lagerrum, 5 fodersiloer samt pillefyr. Der etableres skærmende beplantning for at reducere påvirkningen af landskabet.

Den indsendte ansøgning overholder de gældende regler for ammoniakfordampningen fra stald. Emissionen fra anlægget er beregnet til 8.258,52 kg N/ år og fast husdyrgødning er beregnet til 1.554,70 kg N/år, så den samlede bliver på 9.1813,23 kg N/år. Der er indsat kemiske luftrenser i de 2 kyllingestalde, hvorved den samlede ammoniak emission overholder BAT.

Udbringningsarealet er 210,50 ha, som alle afvander til Limfjorden. Derfor er der lavet et ansøgningskema (skema 35.811 version 2) uden husdyrgødning svarende til et planteavlssædskifte. Udvaskning i ansøgningen er mindre end planteavlssædskiftet og dermed overholder ansøgningen reglerne til udvaskning. Der er desuden foderkorrektioner for fosfor, således BAT-kravet til fosfor overholdes.

Ejendommen ligger i et område med få § 3 beskyttede naturarealer. Indenfor 1.000 m ligger således kun et areal med kulturreng på 0,7 ha samt 6 søer/vandhuller. Der ligger ingen beskyttet natur indenfor 300 m fra anlægget. Det er beregnet, hvor meget ammoniak, der vil afsættes på de nærmeste naturarealer, og det er vurderet at arealerne ikke vil modtage mængder der ligger over tålegrænsen for de pågældende naturtyper. Det nærmeste område med natur der er omfattet af § 7 i husdyrmiljøloven er et overdrev beliggende ca. 1.730 m NV for anlægget. Depositionen af ammoniak fra anlægget ligger på 0,1 kg N/ha/år, dermed overholder ansøgningen reglerne for totaldeposition. Da reglerne er overholdt, så vurderes det at denne belastning ikke har en betydende påvirkning på §7 arealet.

Det nærmeste Natura 2000 område er EF Habitatområde nr. 12, Store Vildmose, som ligger ca. 1.950 m syd for anlægget. Den ansøgte produktion er beregnet til at medføre en belastning med ammoniak i habitatområdet på 0,1 kg N/ha/år til arealer med skovbevokset tørvemose (habitatnaturtype 91D0) og 0,0 kg N/ha/år til arealer med aktiv højmosse (habitatnaturtype 7110). Brønderslev Kommune har vurderet at en belastning af denne størrelsesorden vil være uden betydning for naturtypernes bevaringsstatus, og at projektet ikke vil være i strid med bevaringen af de arter og naturtyper som området er udpeget for.

Brønderslev Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

Kommentarer til udvidelsen

I for-offentlighedsfasen er der ikke kommet bemærkninger til udvidelsen.

Udkast til afgørelse er sendt i partshøring med en tidsfrist på 6 uger i perioden fra den 11. juni 2012 til den 27. juli 2012. Der er indkommet bemærkninger fra Dansk Ornitologisk forening (DOF), se Bilag 18 samt fra Danmark Naturfredningsforening, se Bilag 19. Kommentarerne er indgået i sagsbehandlingen

Bemærkninger fra DOF går på bekymringer for beliggenhed i større uforstyrret landskab, tæt ved Ryå og med afvanding fra udbringningsarealerne til Limfjorden, tæt på Natura 2000 områder nr. 12 Store Vildmose samt nærliggende §3 beskyttede naturarealer. DOF mener, at miljøgodkendelse bør indeholde system for udledning af tagvand pga. beliggenhed i nærhed af Ryå.

Tagvand ledes til faskine. Der er ændret i vilkår 28, således, at det er en forudsætning for opførelse af bygningerne, at der opnås en særskilt udledningstilladelse eller nedsivningstilladelse til tagvand. Tilladelse skal søges i forbindelse med byggeansøgning.

DOF er bekymret for påvirkningen af Limfjorden og Natura 2000 områder nr. 12 Store Vildmose. Der er i fiktiv skema nr. 35.811 vist, at udledning til Limfjorden er under den beregnede udledning for et planteavlsbrug. Dette er i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jr. nr. NKM-133-00068 fra d. 24/11 2011. Der kan ses bort fra en evt. stigning i husdyrholdet i et givet opland, såfremt husdyrbruget i en ansøgning om miljøgodkendelse reducerer udvaskningen

til et niveau på linje med et planteavlbrug, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte.

I forhold til Natura 2000 området viser afgørelsen NMK-132-00109 fra Natur- og Miljøklagenævnet, at det skal være påviseligt at der vil ske en biologisk ændring, selvom det gældende beskyttelsesniveauet er overholdt. I denne miljøgodkendelse er beregnet en totalbelastning til Store Vildmose på 0,0 og 0,1 kg N/ha, og derved er beskyttelsesniveauet overholdt.

I forhold til lugtgener overholder miljøgodkendelse til nærmeste nabo er overholdt med 155 meter. Derfor har Brønderslev Kommune ikke krævet yderligere reduktion i forhold til lugt.

DN finder placering af kyllingestaldene uhensigtsmæssig samt at byggeriet er for visuel dominerende i landskabet.

Kommunen har følgende kommentar til DN's bemærkninger:

Byggeriet vil ikke opfattes som en grøn klods, da beplantningen rundt staldene sammen med allerede eksisterende læhegn vil virke slørende således, at den visuelle effekt bliver tilpas lille og påvirkningen af landskabet bliver derved ikke for dominerende.

Der er eksisterende læhegn på østsiden af Mannamosevej, der således vil virke skærmende mod Saltumvej.

Den eksisterende læhegn i området er efter kommunens vurdering tætte, og vil sammen med den nye beplantning give en slørende effekt på byggeriet.

Kommunen har foretaget en helhedsbetragtning i forhold til placering af kyllingestaldene, og placeringen er vurderet i forhold til andre placeringer.

Efter nabohøringen har ansøger valgt at undlade foderkorrektioner i forhold til ammoniak og i stedet benytte sig af luftrensning, som også bliver foreslået af DOF. Desuden er der stillet vilkår i forhold til BAT og fosfor. Derfor er miljøgodkendelsen rettet og vilkår ændret, hvorefter der blev foretaget en ny nabohøring på 6 uger i perioden fra 21. december 2012 til 1. februar 2013.

I den periode er der indkommet bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening. DN finder placering af kyllingestaldene placering uhensigtsmæssig i forhold til landskab, se Bilag 20.

Kommune har følgende bemærkninger til DN's bemærkninger:

Kommune har i sagsbehandlingen forholdt sig til kommuneplanens rammer, hvor der i afsnittet om varetagelse af landskabelig hensyn er beskrevet følgende: Iflg. retningslinjen 2.2.13 skal de større uforstyrrede landskaber så vidt muligt friholdes for etablering eller udvidelse af anlæg og støjkluder med en stor påvirkning af omgivelserne. Kan et anlæg ikke undgås, skal det placeres og udformes, så det præger landskabet mindst muligt. Kommunen finder, at landbrugsbyggeri kan finde sted i området, da det hverken er særlig støjende og der tages ekstra hensyn til materiale valg og beplantning. I forhold til henvisning til et afvist vindmølleprojekt strider vindmøller mod retningslinjen, hvor de er nævnt.

I forhold til påvirkning af Thise Kirkes tårn er det kommunens vurdering, at byggeriet ikke vil påvirke tårnet, da det allerede i dag er sløret af den omkringliggende skov.

I bemærkninger henvises til afgørelse (NMK-132-00555) fra Natur- og Miljøklagenævnet, hvor der gives afslag til etablering af slagtekyllingproduktion i Vesthimmerlands Kommune. Vi finder ikke, at denne afgørelse er sammenlignelig med denne miljøgodkendelse, da det pågældende anlæg ønskes placeret indenfor kystnærhedszonen, særlig landskabelig værdig samt fjernbeskyttelseszone for kirker og da projektet er ikke afhængig af kystnær placering bliver uforenelig med kommuneplanens retningslinjer.

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen vurderet andre placeringer af anlægget og fundet denne placering bedst egnet.

1.2 Meddelelse om godkendelse

Godkendelsespligt

Nyetaableringer, udvidelser eller ændringer af et¹. husdyrbrug på mere end IPPC grænsen – i dette tilfælde mere end 100 DE - er omfattet af § 12 i husdyrloven.

Miljøgodkendelsen beskriver projektets fysiske udformning og rammer, reststoffer og emissioner, udbringningsarealernes indvirkning på natur, samt forholdet til de omgivelser, hvori anlægget placeres.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Brønderslev Kommune hermed miljøgodkendelse til udvidelse og drift af ovennævnte husdyrbrug til 388,06 DE på nedenstående vilkår. Godkendelsen er meddelt i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Godkendelsen er givet på baggrund af ansøgningskema nr. 30.092 version 8 samt supplerende oplysninger.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må således **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Brønderslev Kommunes vurdering, at godkendelsen **ikke** vil medføre væsentlig virkning på miljøet.

Brønderslev Kommune den 18. januar 2013

Julie Bastholm
Miljøingeniør

1.3 Offentliggørelse og klagevejledning

Der vil ske offentliggørelse af denne godkendelse på Brønderslev kommunes hjemmeside den 18. januar 2013. Pligtmæssige adressater, jf. listen på side 3 vil få kopi af godkendelsen inkl. bilag tilsendt. Herudover vil godkendelsen kunne rekvireres i fotokopi hos Brønderslev Kommune.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **inden den 15. februar 2013 kl. 15.00**, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Klageberettigede er ansøger, enhver med individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt visse nærmere angivne myndigheder og interesseorganisationer, jf. listen på side 3. Eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til:

¹ Lov nr. 1572 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Brønderslev Kommune
Teknik og Miljø
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

eller sendes via e-mail: raadhus@99454545.dk

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger, og evt. klage vil sammen med sagens akter blive videresendt til Miljøklagenævnet.

Opsættende virkning

Godkendelsen indeholder vilkår efter husdyrlovens § 27, stk. 1 nr. 3, og må derfor **ikke** udnyttes før klagefristens udløb. Påklages afgørelsen har klagen opsættende virkning medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Det kan oplyses, at Miljøklagenævnet ved sin behandling kan stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

Civil retssag

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Retsbeskyttelse

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse. Brønderslev Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. Husdyrlovens § 40, stk. 2, bl.a. hvis forureningen går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik således, at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2020.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2020.

Brønderslev Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. Husdyrlovens § 40, stk. 2, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der ansøges herom. Der skal indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

1.4 Tidligere meddelte afgørelser

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til ejendommen.

1.5 Aktindsigt

Der er adgang til aktindsigt i godkendelsessagen. Hvis husdyrbruget er pålagt egenkontrol, er der også adgang til aktindsigt i de resultater af egenkontrollen, som kommunen er i besiddelse af. Adgangen til aktindsigt - og de begrænsninger der er i adgangen til aktindsigt - følger af reglerne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.6 Tilsyn med husdyrbruget

Brønderslev Kommune fører i henhold til bestemmelserne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug tilsyn med, at godkendelsens vilkår overholdes.

I henhold til denne lovs § 71 har de af kommunen bemyndigede personer, hvis det skønnes nødvendigt, uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at udføre tilsynsopgaver eller andre opgaver efter denne. Legitimation skal på forlangende forevises.

Tilsynets formål er at kontrollere, om husdyrbruget overholder de fastsatte vilkår samt følge op på evt. naboklager over gener fra virksomhedens drift. Herudover skal tilsynet også have en forebyggende karakter, hvor der i tæt samarbejde med virksomheden tages stilling til løbende forbedringer af virksomhedens miljøforhold.

2. BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING

2.1 Vilkår – Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR) på ejendommen Bredningen 37, 9700 Brønderslev.
2. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med godkendelsens krav og det i sagen oplyste, herunder oplysninger fremlagt af ansøger. Situationsplan fremgår af bilag 2.
3. Godkendelsen er gældende fra den 18. januar 2013.
4. Godkendelsen udnyttet i 2 etaper, således at etape 1 består af projektering og planlægning af byggeriet. Etape 2 består af byggeri af kylling husene og indsættelse af kyllinger.
5. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest 5 år efter meddelelse af denne godkendelse bortfalder den del, der ikke er udnyttet af miljøgodkendelsen.
6. Den, der er ansvarlig for landbruget, skal underrette kommunen, før landbruget:
 - helt eller delvist skifter driftsherre, herunder når landbruget helt eller delvist overdrages, udlejes eller bortforpagtes,
 - indstiller driften i en længere periode eller permanent, eller
 - genoptager driften efter den har været indstillet en længere periode, men dog mindre end 3 år.Godkendelsen bortfalder senest, når driften har været indstillet i 3 på hinanden følgende år. Dette kan både være gældende for hele godkendelsen, samt godkendelse af enkelte aktiviteter på landbruget.
7. Ved landbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
 - Alle olietanke skal tømmes.
 - Olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til gældende affaldsregulativer.
 - Hvis bygningerne ikke benyttes til slagtekyllingeproduktion i 2 på hinanden følgende år, skal ejer inden for et ½ år indsende en redegørelse for, hvad bygningernes fremtidige brug skal være til Brønderslev Kommune. Indsender ejer ikke denne redegørelse skal staldbygningerne samt udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg være fjernet inden udgangen af det 3. år.
8. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsen og dens vilkår.
9. Der skal forefindes en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen.
 - Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

- Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

10. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til:

- Alarmcentralen, tlf.: 112

og efterfølgende straks at underrette:

- Tilsynsmyndigheden, Brønderslev Kommune, tlf.: 99 45 45 45

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være kommunen i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidige forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Generelle forhold

Vilkårene er generelle vilkår fra lov og bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udover at være BAT, er det Brønderslev Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser, som f.eks. oliespild, og store, som f.eks. brand, hærværk o.l. Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af husdyrgødning mellem ejendom og marker. Beredskabsplanen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang årligt, ellers går den i glemmebogen. Endvidere skal beredskabsplanen gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis den er tilgængelig og synlig, hvorfor der stilles krav herom.

2.2 Vilkår – Dyrehold og landskab

Dyreholdet

11. Ejendommen tillades drevet med et dyrehold på maksimum 1.040.000 slagtekyllinger (prod. tid 37 dage) svarende til i alt 388,06 DE. Der tillades udsving i afgangsalderen for kyllingerne i intervallet 32-45 dage, når den årlige produktion ikke overstiger de anførte 388,06 DE.
12. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse senest 5 år efter denne godkendelses dato.
 - når besætningen er nået op på 388,06 DE.

Beplantning omkring staldbygningerne

13. Staldenes grundplan skal være i niveau med Manna Mosevej eller lavere.
14. Der skal opføres delvis skærmende beplantning langs staldbygningerne nord og syd for anlægget i henhold til beplantningsplan Bilag 16. Beplantningen skal udføres senest 1/2 år fra byggeriet er færdigt.
15. Øst for anlægget skal der plantes en skærmende beplantning i form af grupper af træer/buske i samme arter som beplantningsplanen Bilag 16.

16. Beplantningen skal vedligeholdes, således at bevoksningen er sund, intakt og tætsluttende.

Pillefyret

17. Alt aske fra pillefyret skal opbevares på støbt bund, når asken opbevares på ejendommen.

18. Asken skal overholde reglerne omkring biomasse til udspredning på markjord.

19. Ved indkomne klager over pillefyret skal Bredningen 37 udfærdige en handlingsplan for afhjælpende foranstaltninger.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Dyrehold

Husdyrbrugets årlige dyrehold/produktion, skal udregnes efter de gældende regler på godkendelsestidspunktet for beregning af dyreenheder dvs. bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.²

Antallet af husdyr danner grundlag for alle øvrige beregninger til vurdering af husdyrbrugets påvirkninger af det omgivende miljø.

Tabel 1: Oversigt over dyresammensætning i nudrift og ansøgt drift

Bygning		Dyreart	Nudrift		Ansøgt	
			Antal	DE	Antal	DE
Samlet pro- duktion	1	Slagtekyllinger, Produktions- tid 37 dage	0	0	1.040.000	388,06
I alt				0		388,06

På Bredningen 37 søges der om opførelse af 2 kyllingehuse, se beliggenhed på Bilag 1. Derudover vil der blive opført service- og lagerrum, 5 fodersiloer, en silo samt et pillefyre.

Varetagelse af hensyn til landskab

Godkendelsesordningen gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet hvad angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

- Beliggenhed og planudpegninger

Selve arealet ligger indenfor udpegningen for jordbrugsområde i Regionplan 2005 (nu Landsplan-direktivet). Arealet ligger midt i et større ca. 4 km bredt bælte der er udpeget til jordbrugsområde, så den nærmeste udpegnings for særlig værdifuldt landskab er et øst-vestgående bælte der ligger ca. 1.800-1.900 m nord for anlægget. Det vurderes med denne afstand, at byggeriet ikke vil få væsentlig indflydelse ind i området hvor det særligt værdifulde landskab er udpeget. Retningslinjen for jordbrugsområder siger, at her skal hensynet til jordbrugserhvervets interesser varetages i balance med hensynet til de øvrige åben land interesser, således at interesserne så vidt muligt afbøjes mod hinanden ud fra princippet om flersidig arealanvendelse. Det vurderes at projektet kan leve op til denne målsætning, idet Brønderslev Kommune ikke har fundet nogen væsentlige konflikter mellem projektet og andre aktiviteter i området.

² Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006.

Desuden er området der bygges i på kanten af et større område, der er udpeget som Større uforstyrret landskab. Iflg. retningslinjen 2.2.13 skal de større uforstyrrede landskaber så vidt muligt friholdes for etablering eller udvidelse af anlæg og støjkilder med en stor påvirkning af omgivelserne. Kan et anlæg ikke undgås, skal det placeres og udformes, så det præger landskabet mindst muligt. Kommunen finder, at landbrugsbyggeri kan finde sted i området, da det hverken er særlig støjende og når der tages ekstra hensyn til materiale valg og beplantning.

Byggearealet er lavbund, men er ikke udpeget som et af de lavbundsområder der iflg. Regionplan 2005 særligt skal reserveres til evt. naturgenopretning af vådområder. Retningslinje 5.3.9 i Regionplanen siger dog også at lavbundsarealer generelt, så vidt muligt, skal friholdes for byggeri og anlæg mv., hvis de kan genoprettes til værdifulde vådområder. Eftersom alle de mulige placeringer (se senere i teksten) på alle ansøgers ejendomme er lavbund, er der taget hensyn til denne retningslinje i afvejning med andre hensyn.

Byggeriet ligger uden for naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, idet det sydligste hjørne af stalden kommer til at ligge lige udenfor den 150 m beskyttelsesline der er fastlagt omkring Ryå.

Byggearealet omfattes ikke af fredninger.

Manna Mosevej er i øvrigt del af den nationale Margueritrutten, som bl.a. er udpeget efter landskabelige kvaliteter. Byggeriet vil kunne ses fra Margueritrutten over en længere strækning, men en strækning, hvor der allerede kan ses landbrugsbyggeri. Det er derfor vurderet, at den slørende beplantning sammen med eksisterende læhegn vil gøre den visuelle effekt tilpås lille.

- Beskrivelse af anlægget

Driftsbygningerne består af to aflange bygninger, jvf. situationsplanen bilag 2. Staldene har hver en længde på ca. 132 m, en bredde på 26 m og opføres med 22 m afstand – samlet bredde 74 m. Væghøjde ca. 2,6 m over terræn, taghældning 15 grader. Totalhøjde inkl. spær ca. 7,20 m. Bygningernes grundplan skal ligge ca. i niveau med Manna Mosevej. Bygningerne skal ligge parallelt med Manna Mosevej, i en afstand af ca. 40 m til den nærmeste af staldene.

De nye staldes bruttoareal bliver på ca. 7.100 m² og etableres i lyse elementer med udvendig Galvaniserede stålspær og skumelementer. Taget bliver stålplade (ikke reflekterende).

Jens Hovalt Bertelsen ønsker desuden at opføre en kornsilo med et rumindhold på ca. 1000 tons. Siloen bliver med en diameter på ca. 14,6 m og en totalhøjde på ca. 14 m. Siloens udvendige beklædning er galvaniseret stålplade, dog ikke reflekterende. Siloen opføres mellem staldene, så den skjules mest muligt jvf. situationsplanen.

Omkring bygningerne laves der et befæstet areal, og der beplantes omkring dette.

- Skærmende beplantning

Der etableres beplantning mod øst, nord og syd. Der etableres 6 rk. læbælte bestående af hjemmehørende og egnskarakteristiske arter syd og nord for anlægget, mens der øst for anlægget plantes grupper af træer og buske. Plantervalget vil i hovedtræk bestå af 50% buske, 25% ammetræer og 25% blivende træer. Der er udarbejdet en beplantningsplan af Hededanmark. I for-

bindelse med artsvalg er der taget hensyn til jordtype og vindfølsomhed, for at sikre en hurtig og sikker vækst af læbeplantningen. det stilles som vilkår at beplantningen udføres i overensstemmelse med den indsendte beplantningsplan.

Den skærmende beplantning skal hjælpe til, at driftsbygningerne ikke ses så tydeligt fra nord, øst og syd, hvor der er færdsel og beboelse. Kommunen vurderer at beplantningen desuden vil bevirke en vis reduktion i lugt, støj og støv gener fra produktionen.

- Landskab

Anlægget er placeret i et helt fladt landskab der er karakteristisk for hævet havbund fra stenalderhavet, og meget karakteristisk for denne del af Vendsyssel. Området er tyndt bebygget og med en del bevoksninger og levende hegn, og der er et meget åbent udsyn over store vidder, særligt mod syd og sydvest. Naturindslagene i landskabet er hovedsageligt Ryå, der er et af kommunens største vandløb, og som ligger ca. 150 m syd for byggearealet.

Fra offentlige veje vil anlægget hovedsageligt kunne bemærkes fra Manna Mosevej, idet områdets øvrige veje ligger med større afstand til anlægget. Når man kommer fra nord eller syd, vil byggeriet være afskærmet med læhegnet, der etableres mod øst, nord og syd.

Brønderslev kommune har besigtiget området, og billeder herfra fremgår af bilag 17.

- Placering af anlægget

Byggeriet skal anlægges uden tilknytning til eksisterende landbrugsbyggeri, idet den bygningsløse ejendom i forbindelse med ansøgningen er blevet sammenlagt med Bredningen 37, som ligger inde i Manna by. I Manna By vil det ikke være muligt for ansøger at overholde lugtgenekriterierne i husdyrloven, og der er derfor behov for en placering uden tilknytning til ejendommens eksisterende bebyggelse. Der er indtil videre ikke nogen tilstrækkelig dokumenteret mulighed for BAT i forhold til at reducere lugten fra kyllingeproduktion, så derfor er der ikke mulighed for at ændre på den begrænsning som lugtgenekriterierne medfører i forhold til anlæggets placering.

Lugtberegningen viser, at geneafstand til byzone er 809 meter. Den nærmeste beboelse er Manna Mosevej 59. Der er ca. 410 m til denne ejendom. Ifølge ansøgningen er genekriterierne overholdt ved 311 m. Der er foretaget en individuel vurdering af beliggenheden og udformningen af det ansøgte jf. lovens § 22, stk. 2.

- Overvejelser om udformning af anlægget

Kommunen har spurgt ansøger i forbindelse med det oprindelige projekt, om der er mulighed for alternative udformninger af byggeriet i 3 haller på 131 meter i stedet for 2 haller på 196 meter, idet det er vurderet at opdeling i mindre sektioner muligvis vil kunne reducere den landskabelige påvirkning fra staldene. Ansøger har redegjort for, at en ændring af projektet til en opdeling i mindre sektioner vil medføre forøgede anlægs - og driftsomkostninger. Det nuværende projekt er reduceret til 2 haller med den foreslåede længde på 132 meter. Brønderslev kommune har derfor valgt at tillade projektet i den ansøgte form.

- Konklusion – landskab

Brønderslev Kommune vurderer at projektet ikke vil medføre så væsentlige påvirkninger af landskabet, at det vil være i strid med husdyrlovens § 19 og § 23. I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen har kommunen vurderet flere eventuelle lokaliseringsmuligheder og er efter en samlet vurdering kommet frem til at placeringen af stalden er den bedst mulige. Der er i denne vurdering indgået de mange forhold der skal tages hensyn til – eks. natur, landskab og gener i forhold til naboer og nærliggende landsbysamfund.

- Indkørsler

Der etableres 2 indkørsler til staldanlægget. Der etableres indkørsel i hver ende af bygningerne. (Se anlægstegning)

2.3 Vilkår – Råvarer og hjælpestoffer

20. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.
21. Udendørs håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til saftafgivelse på jorden eller støv- og lugtgener, der efter kommunens vurdering medfører gener for omgivelserne.
22. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
23. Ved ansøgning om byggetilladelse, skal der foreligge en særskilt ansøgning om vandindvindingsstilladelse.

Olietanke

24. Opbevaring af diesel- og fyringsolie skal ske i typegodkendte tanke og stå på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Alle installationer skal i øvrigt opfylde krav og gældende bestemmelser i bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipeline.
25. Etablering og/eller sløjfning af olietanke på husdyrbruget skal til enhver tid opfylde gældende bestemmelser i bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipeline.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Råvarer og hjælpestoffer, olietanke

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Påfyldning af traktorer, lastbiler mv. med benzin eller diesel skal foregå på Bredningen 35.

Efter etablering af dyreholdet anvendes ca. 5.800 tons indkøbt foder om året, som opbevares i udendørs siloer. Der kan forekomme støv ved håndtering af foder, men håndteringen sker primært i lukkede systemer, og ligeledes kan halm og driften af ejendommens landbrugsarealer forårsage støvgener f.eks. i forbindelse med høst.

Der er ca. 205 m til nærmeste nabo, og derfor vurderes det, at der ikke vil være støvgener for denne.

Der bliver placeret en overjordisk 1.000 l olietank i service- og lagerrummet.

Tabel 2: Ejendommens forbrug af råvarer, energi og vand.

	Før udvidelse	Efter udvidelse	Opbevaring
Drikkevand og vaskevand	-	8.000 m ³	Vaskevand udbringes på marken
Sanitært spildevand	-	10 m ³	Opsamlingsbeholder
Tagvand fra stalde	-	6.000 m ³	Faskine
Elforbrug, drift	-	150.000	-
Dieselforbrug	-	-	På Bredningen 35
Fyringsolie	-	1.000 l	I service- og lagerrummet
Smøreolie	-	-	-
Benzin	-	-	På Bredningen 35
Foder	-	4.500 t	I udendørs siloer
Pesticider	-	-	I henhold til sprøjtejournal. Opbevares på Bredningen 35.

Rengøring og desinfektion af stalde udføres af firma, som medbringer rengørings- og desinfektionsmidler.

2.4 Vilkår – Spildevand

26. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes så unødvendigt spild undgås.
27. Vask af maskiner og lastbiler skal foregå på befæstet plads med afløb til anden opsamlingsbeholder. Indholdet af opsamlingsbeholderen kan bortskaffes ved udsprøjtning på mark.
28. Sanitært spildevand fra servicerrummet skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Spildevandsanlægget skal være godkendt af Brønderslev Kommune.
29. Det er en forudsætning for opførelse af bygningerne, at der opnås en særskilt udledningstilladelse eller nedsivningstilladelse til tagvand. Tilladelse skal søges i forbindelse med byggesøgning.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Spildevand

- Produktionsspildevand

Spildevandet fra driftsbygningerne består af vaskevand. Der vil efter etableringen være omkring 900 m³ spildevand, som ledes til samletank (25 m³ * 2). Der er en støbt plads under siloerne. Vand (100 m³) herfra ledes også til samletank.

Sanitært spildevand fra service- og lagerrum ledes til samletank (se bilag 2). Der vil være ca. 10 m³ spildevand.

Det vurderes, at såfremt rengøring af maskiner sker på en vaskeplads med afløb til anden beholder (Bredningen 35), vil det være forsvarligt.

- Overfladevand

Regnvand fra tag (6.000 m³) afledes til faskine. På kyllingehusene monteres tagrender ved foder-siloer og indgang.

2.5 Vilkår – Affald

30. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foder-

rester, gødning mm. Eventuel spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes snarest muligt.

31. Affaldet skal kildesorteres for sikring af korrekt bortskaffelse. Dokumentation herfor skal forevises ved tilsyn.
32. Olietromler mv. skal placeres på en fast, tæt bund med en opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Affald

For at overholde vilkårene til affald skal ansøger sørge for, at affaldet bliver sorteret (kildesorteret) i de forskellige fraktioner, og ved tilsyn på ejendommen skal der forevises dokumentation for, hvor affaldet er blevet afleveret.

Ikke genanvendeligt farligt affald³ som kanyler, medicinrester, ikke rengjorte plastdunke og diverse kemikalier skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Brugte kanyler skal opbevares i en egnet brudsikker beholder. Affaldet skal afleveres til modtagestation eller kommunens genbrugsplads.

Genanvendeligt farligt affald og andet genanvendeligt affald som spraydåser, rengjorte plastdunke, lysstofrør, spildolie, oliefiltre og akkumulatorer skal afleveres enten til kommunens genbrugsplads eller afhentes af godkendt indsamler fra affaldsregistret:
<https://www.affaldsregister.mst.dk/>.

For at undgå forurening af jord og grundvand skal rester af olie og kemikalier/sprøjtemidler samt tom emballage herfra opbevares i tæt emballage på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket container eller lignende (større dyr under kadaverkappe), således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Yderligere oplysninger om affaldssortering og aflevering findes på Brønderslev Kommunes hjemmeside www.bronderslev.dk samt på AVV's hjemmeside www.avv.dk.

Affald fra landbruget håndteres på følgende måde:

Tabel 3. Affaldsfraktioner

Affaldsfraktion	Opbevaring	Modtager
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	Container	DAKA
Klinisk risikoaffald (brugte kanyler, medicinrester mm.)	Separat beholder	Genbrugsplads
Spildolie	Bredningen 35	Modtagestation
Jern/metal	Bredningen 35	Produkthandler

³ Yderligere oplysninger om affaldssortering og aflevering findes på Brønderslev Kommunes hjemmeside www.bronderslev.dk samt på AVV's hjemmeside www.avv.dk.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående tabel, at affaldet bliver håndteret hensigtsmæssigt på ejendommen og i henhold til gældende regler og kommunens regulativ på området.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i container indtil afhentning. Placering af container og afhentningsplads fremgår af anlægstegningen (se bilag 2).

2.6 Vilkår – Støj, vibrationer, transport og lys

33. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Mandag-fredag kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-22 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-22 (8 timer) gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 (½ time) gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Jf. vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra november 1984.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

34. Landbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
35. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 33 ikke kan overholdes.
36. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
37. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Beskrivelse og vurderinger for vilkår– Støj, vibrationer, transport og lys

Støj

De væsentligste støjkilder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, foderanlæg (indblæsning af foder) og transport.

De stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne. Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift alle døgnets timer. Udover den daglige drift af produktionen, er der primært støj,

når staldene tømmes for kyllinger, kompost fjernes fra staldene, staldene rengøres, og der ind-sættes nye hold kyllinger.

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne. Dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken. Der må påregnes støj, når der leveres kyllinger til slagteri og ved transport af kyllinger til ejendommen.

Tiltag mod støj

Ventilationsanlæggene i staldene bliver den nyeste teknologi, så de afgiver minimal støj. Foderanlægget er også valgt ud fra, at det skal være støjsvagt, og det er desuden placeret inde i bygnin-gerne. Kornet opbevares i silo, og korntørring er begrænset til korte perioder.

I forhold til, at der på nuværende tidspunkt ikke er støj fra markarealet på Bredningen 37, forventes driften at give anledning til en vis støj for naboerne. Husdyrbruget forventes dog at overholde støjgrænserne. Derfor er der ikke forlangt dokumentation for overholdelse af støjgrænserne ved måling eller beregning.

Der stilles i godkendelsen krav om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier og ligeledes krav om målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser. Der vurderes ikke umiddelbart problemer med at overholde disse.

Der forventes ingen væsentlige vibrationsgener, idet der ikke er mange vibrationskilder på husdyrbruget. Den væsentligste er transporten, men det nye anlæg kommer til at ligge op ad offentlig vej, hvor der i forvejen er en vis kørsel med tung transport mv.

Transporter

I nedenstående tabel ses antal transporten før og efter udvidelse:

Tabel 4: Antal transporten

	Antal/mængde pr år		Kapacitet pr transport	Antal transporten pr år	
	Nudrift	Ansøgt		Nudrift	Ansøgt
Køb af kyllinger	0	1.100.000 stk.	120.000 stk.	0	10
Salg af slagtekyllinger	0	1.040.000stk.	6.000 stk.	0	175
Døde dyr	0	10-15 t	*	0	32
Indkøbte foderstoffer	0	3500-4200 t	30 t	0	140
Dybstrøelse	0	2100 t	10 t	0	210
Olie	0	1.000 l	1.000 l	0	1
Piller til Fyr	0	250 t	30 t	0	10

Ejendommens beliggenhed bevirker, at hovedparten af alle transporten sker ad offentlig vej. Nogle af udbringningsarealerne ligger i nærområdet til den nye kyllingefarm (se bilag 4). Andre ligger mellem 3-4 km derfra. Transporten med kyllinger og kompost til markstak sker 7-9 gange om året. Transporterne med foder er jævnt fordelt over hele året. Transporterne skal primært ske inden for normal arbejdstid.

I henhold til begrebet "godt landmandsskab" bør transport af kyllingemøg kun finde sted på hverdage og i tidsrummet kl. 07 til kl. 18.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes de ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmands-praksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse evt. støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lys

Der anvendes lavenergi-belysning. Den nye stald etableres med automatisk styring af belysningen (8 timers mørke pr. døgn).

Der skal etableres udendørs lys langs befæstet areal. Der etableres styring af lyset gennem sensorer/bevægelsesmelder. Udendørs belysning vurderes derfor ikke at blive til gene for naboer.

2.7 Vilkår – Fluer og skadedyr

38. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.

39. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Fluer og skadedyr

Skadedyr skal generelt bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der er fast aftale med autoriseret firma (besøger ejendommen efter behov).

Ansøger oplyser, at der som regel ikke opstår flueproblemer i fjerkræstalde. Kompoststakke i mark overdækkes med kompostdug eller andet godkendt materiale.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil blive tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

2.8 Vilkår Ammoniak fordampning

42. Afkast fra begge kyllingehuse skal tilsluttes et luftrensningsanlæg med en ammoniakreducerende effekt på 16,2 % svarende til en reduceret ammoniakfordampning på 1.596 kg N/år. De kemiske luftrensningsanlæg skal være i drift året rundt (8.760 timer).

43. Luftrensningsanlæggene skal forsynes med trykmåler, vandmåler og PH-måler.

44. Luftrensningsanlægget skal indstilles til at behandle udsugningsluften op til 22.300 m³ luft pr. time. De første 0 – 22.300 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget.

45. Der må kun anvendes svovlsyre i luftrensningsanlægget.
46. Svovlsyreopløsningen, der overrisler filteret, må maksimalt have en pH-værdi på 2,0.
47. Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
48. Filterelementerne skal renses, når tryktabet over luftrenseren overstiger fabrikantens vejledede niveau herfor.
49. Der skal indgås skriftlig aftale med producenten (leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver 4. måned. Service aftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
50. Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel.
51. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på maksimum 4 uger.
52. Der skal opretholdes en god stald hygiejne for at mindske gener fra dyreholdet.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Ammoniakfordampning

Der er oplyst at der etableres kemisk luftrensningsanlæg på begge kyllingestalde. Kemisk luftrensning er baseret på en kemisk renseproces, hvor ventilationsluften ledes igennem en filtermatrice, der konstant overrisles af svovlsyreopløsning. Ved kontakt med svovlsyreopløsningen bindes ammoniak i væsken. Ansøger har endnu ikke valgt leverandør af luftrensningsanlægget, men det er beregnet, at anlæggene skal have en ammoniakreducerende effekt på 16,2 % svarende til en ammoniakreducerede fordampning på 1.596 kg N/år.

Iht. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier må produktionen give anledning til 8,3 kg ammoniak pr. 1000 kyllinger ved 35 dg produktion, som skal vægtkorrigeres da kyllingerne bliver 37 dg vha. følgende formlen: $8,3 + (11,4 - 8,3) \times 2/5 = 9,54$

Udledningen må altså ifølge Miljøstyrelsen udregninger på BAT være på samlet:

$$1.040.000 \times 9,54 \text{ kg ammoniak}/1000 = \mathbf{9.921,6 \text{ kg ammoniak N}}$$

Den aktuelle fordampning er på 9.813 kg ammoniak-N, og kravet er dermed umiddelbart opfyldt. Der er ikke udarbejdet yderligere økonomiske BAT-beregninger.

For at opnå ovenstående niveau af ammoniakudledning vil der blive etableret et kemisk luftrensningsanlæg på begge kyllingehuse.

Luftbåren ammoniak kan være til stor skade for kvælstoffølsom natur, idet gødningsvirkningen gør at de karakteristiske arter udkonkurreres af mere kvælstofelskende arter. Da den ansøgte kyllingeproduktion resulterer i et højt niveau af kvælstof i luften i nærområdet, er det beregnet

hvad den specifikke deposition vil være i udvalgte naturpunkter. Der er også beregnet for arealer der ligger uden for bufferzone II (1000 m), pga. den høje emission.

- Beskyttede naturtyper

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, moser, heder, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden heraf. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper, bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² og derover. Arealer der er mindre end 2.500 m² er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår i en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

Der findes kun enkelte § 3 beskyttede arealer i området omkring anlægget, se bilag 5. Brønderslev Kommune har via regnearket fra it-ansøgningsystemet beregnet ammoniakdepositionen her til. Naturpunkterne fremgår ligeledes af bilag 5.

Ammoniakdeposition i §3 natur:

§3 naturtype	Naturpunkt	areal	Merdeposition/ Totaldeposition
Fersk-eng (kultureng)	1	0,7ha	0,3 kg N/ha/år
Mose (pilekrat)	2	3,6 ha	0,3 kg N/ha/år
Fersk eng (kultureng)	3	5,6 ha	0,1 kg N/ha/år

Da det er et nyt anlæg, har totaldepositionen fra anlægget, den samme værdi som merdepositionen fra anlægget.

Udover ovenstående naturpunkter, ligger der to søer indenfor 1000 m fra anlægget (ca. 1.600 m², 880 m² og 1.560 m²) samt nogle mindre vandhuller, som også er omfattet af § 3. Der er ikke beregnet ammoniakdeposition for søerne, idet disse ikke er A-målsatte og derudover vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme.

Det naturareal der modtager mest ammoniak er et stykke ekstensivt drevet kultureng på 0,7 ha, uden høj naturværdi. Det vurderes at en ekstra belastning på 1,2 kg N/ha/år ikke vil være over tålegrænsen for dette areal. Generelt har kulturenge en høj tålegrænse for kvælstof.

De øvrige beregnede værdier for ammoniakafsætning vurderes at være så lave at de i sig selv ikke vil have en påviselig påvirkning af naturtyperne.

- Beskyttet natur efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 7, beskytter i loven fastsatte naturtyper, som er særligt følsomme overfor udledning af luftbåret kvælstof. Der er i bilag 3 til loven fastsat minimumsgrænser for deposition af ammoniak i disse områder. Hvis et § 7 beskyttet område ligger indenfor 300 m fra anlægget må der ikke ske en meremission af ammoniak i forbindelse med udvidelsen. Desuden medfører tilstedeværelsen af § 7 beskyttede arealer indenfor 1000 m fra ud-

bringningsarealer et krav om nedfældning af al udbragt husdyrgødning indenfor 6 timer efter udbringning, når jorden er uden plantedække, jvf. BEK nr. 1695 af 19/12/2006, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, mv., § 38 stk. 5 jvf. § 24 stk.3.

Merdeposition i § 7 område: Det nærmeste område med natur der er omfattet af § 7 husdyrmiljøloven er et overdrev beliggende ca. 1.730 m NV for anlægget. Depositionen af ammoniak hertil fra anlægget er beregnet og ligger på 0,1 kg N/ha/år, det er vurderet at denne belastning ikke har en betydelig påvirkning på §7 arealet. Bilag 6

Terrestrisk Natura 2000

Flere landområder er udpeget som Ramsarområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og EF habitatområde, som alle indgår under Natura 2000 netværket. Ingen af bedriftens arealer ligger indenfor områder, der er udpeget som Natura 2000 beskyttelsesområder. Det nærmest beliggende terrestriske Natura 2000 område er EF Habitatområde nr. 12: "Store vildmose", som ligger ca. 1.950 m syd for staldanlægget. Det er undersøgt hvilke ammoniakfølsomme naturtyper der ligger i den del af habitatområdet der ligger nærmest bedriften. Der er beregnet ammoniakafsætning til punkter på de pågældende naturarealer, der af staten er kortlagt som habitatnaturtyper der er med i udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Dette vurderes at være relevant, selv med så stor afstand fra bedriften til habitatområdet, pga. den høje udledning af ammoniak i den ansøgte drift. Naturpunkterne ses af bilag 7.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området Store Vildmose er hovedsageligt dets fragmenter af højmose samt større områder med skovbevokset tørvemose. Størstedelen af de tidligere udstrakte højmosearealer er nu tilgroet med birk og/eller kraftigt påvirket af afvanding, således at hovedparten af de tidligere højmosearealer i dag kan karakteriseres som skovbevokset tørvemose.

Beregningerne til naturpunkter, som kommunen har foretaget ved hjælp af det regneark der genereres i it ansøgningsystemet, viser følgende:

Punkt X_1 (afstand 2000 m): = 0,1 kgN/ha/år

Punkt X_2 (afstand 2.960 m): = 0,0 kgN/ha/år

Punkt X_1 ligger i et område der er kortlagt i statens naturkortlægning (Novana data) som skovbevokset tørvemose (habitatnaturtype 91D0). Der er i Natura 2000 basisanalysen for Store Vildmose lagt vægt på, at arealer med skovbevokset tørvemose skal søges genoprettet til aktiv højmose hvor dette er muligt. Derfor vurderer Brønderslev Kommune, at der principielt bør gælde de samme tålegrænser som for aktiv højmose, for alle de arealer med skovbevokset tørvemose, som vil kunne genoprettes til aktiv højmose. Ammoniaktålegrænsen for aktiv højmose er iflg. "Tålegrænser for terrestriske naturtyper" (Skov og naturstyrelsen 2005) på ca. 5-10 kg N/ha/år. Tålegrænsen for naturtypen skovbevokset tørvemose ligger i intervallet 10-20 kg N/ha/år.

Punkt X₂ ligger i den nordligste del af et område af store Vildmose der iflg. statens kortlægning (Novana data) er aktiv højmose (habitatnaturtype 7110). Aktiv højmose har iflg. "tålegrænser for terrestriske naturtyper" (Skov og naturstyrelsen 2005), en tålegrænse på 5-10 kg N/ha/år.

Den øverste ende af tålegrænseintervallet er således i udgangspunktet overskredet med det baggrunds niveau for ammoniak der findes i Brønderslev kommune (ca. 14,9 kg N/ha/år).

For de naturtyper og arter, der danner grundlag for udpegningen, gælder det iflg. Habitatdirektivets art. 6, stk. 3, at der ikke må ske en forringelse af deres naturtilstand og udbredelse, som konsekvens af de tilladelser og godkendelser, som kommunen udsteder. Der gælder en kumulativ betragtning, hvor det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter må skade naturtyperne. Der indgår endvidere et forsigtighedsprincip i Habitatdirektivet (EU kommissionens vejledning, 2000), som siger at for at et projekt kan gennemføres skal der være vished for at projektet ikke har nogen skadelig påvirkning af de arter og naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget.

Det er normal praksis at se på merbelastningen af naturen mht. luftbåren ammoniakdeposition. I denne sag ses der dog på totalbelastningen, da anlægget ligger i nærheden af et meget kvælstofølsomt Natura 2000 område og baggrundsbelastningen for flere af området naturtyper som udgangspunkt er overskredet.

Brønderslev Kommune har med udgangspunkt i afskæringskriterierne i godkendelsesbekendtgørelsen for beskyttelsesniveauet i forhold til ammoniak, vurderet at en totalbelastning fra den samlede ansøgte udvidelse, fra den enkelte ejendom, på max. 0,3 kg N/ha/år til Store Vildmose, ikke vil påvirke Natura 2000 området. Det er det laveste afskæringskriterium, for ammoniakdeposition til §7 områder indenfor 1000 meter fra ejendommen, på 0,3 kg N/ha/år i merdeposition ved landbrugsudvidelser, som ligger til grund for vurderingen. Heri er taget højde for den kumulative effekt mht. ammoniakdepositionen, der ligger i at flere landbrug i nærheden af Store Vildmose ønsker at udvide deres produktion.

Den højeste belastning af habitatområdet på 0,1 kg N/ha/år i naturpunkt X₁ er under grænsen på de maksimale 0,3 kg N/ha/år, og der stilles derfor ingen specielle vilkår i forhold til habitatområdet.

- Bilag IV-arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport nr. 322" fra DMU samt kommunens øvrige kendskab, er der ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af udbringningsarealerne, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, vandflagermus *Myotis Daubentoni* samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

Driften af udbringningsarealerne vurderes at have en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

- Artsfredninger og rødlistearter

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor.

Brønderslev Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som uden for NATURA 2000-områder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.⁴
- At udvidelsen samlet det ikke er i strid med regionplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Udvidelsen af bedriften giver derfor ikke anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse.

2.10 **Vilkår – Lugt**

52. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

53. Husdyrgødningen må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 fra byzone.

Beskrivelse og vurderinger for vilkår - Lugt

Bedriften bliver opført i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste by (byzone), Manna, ligger ca. 1,6 km nordvest for ejendommen. Nærmeste nabobeboelser, er Manna Mosevej 76 (med landbrugspligt) og Manna Mosevej 59 (uden landbrugspligt), som ligger henholdsvis 215 meter samt 465 m nord for den nye ejendom.

I forbindelse med dyrehold og håndteringen af gødning herfra vil der altid forekomme lugt i form af lugtstoffer, som afgives sammen med fordampningen af ammoniak.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det vigtigt at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder.

Ifølge Skov- og Naturstyrelsens lugtvejledning kan der beregnes en teoretisk geneafstand til nærmest nabo / beboelsesområde. Geneafstanden vil sige den afstand, der som minimum bør

⁴ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

være til nærmeste nabo / beboelsesområde, for at bedriftens produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener.

Der skal anvendes to metoder til beregning af nødvendig geneafstand, både den nye lugtvejledning fra Skov-og Naturstyrelsen og FMK-modellen. Ved modellerne får man beregnet geneafstanden for 3 kategorier.

Ved FMK-modellen beregnes endvidere konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den vurderes at være til gene for omkringboende.

I ansøgningssystemet vælges den beregningsmodel, som giver den længste geneafstand – dvs. at hensynet til naboer derved vægtes højt. Lugtberegningen fremgår af nedenstående skema:

Tabel 5: Resultat af lugtberegning

Område type	Lugtberegning (meter)	Faktisk afstand (meter)
Enkeltbolig, Manna Mosevej 59	311,9	467
Samlet bebyggelse	624,0	1.610
Byzone, Manna	809,6	1.660

Dvs. at geneafstanden efter udvidelsen er kortere end den faktiske afstand, se Bilag 12 for lugtgenegrænser. Udvidelsen overholder dermed de generelle afstandskrav. Men i forhold til enkeltbolig er forskellen i afstand kort, og der er derfor stillet vilkår om at bliver evt. lugtgener for naboerne væsentlige – kan og vil Brønderslev Kommune stille krav om afhjælpende foranstaltninger f.eks. i form af BAT-teknologier, der kan reducere lugtgenerne.

Vilkåret for udbringning af kyllingemøg gælder f.eks. i nærområdet til Manna. Derudover betragtes det som "godt landmandskab," at kyllingemøget kun udbringes på hverdage og inden for normal arbejdstid – også i forhold til naboer i andre områder end byzone.

- Kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Det er blevet oplyst, at der er andre ejendomme med over 75 DE inden for 300 meter til samlet bebyggelse. Bredningen 37 er dog ikke beliggende inden for 300 meter zonen, hvorfor kravet til lugt ikke er skærpet i denne forbindelse.

2.11 Vilkår - Husdyrgødning, opbevaring og håndtering

54. I dybstrøelsesstalde skal der strøes halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

55. Kun komposteret dybstrøelse med tørstofprocent over 30 må opbevares i markstak. Markstakke skal være overdækket med et materiale, som regnvand ikke kan trænge igennem.

56. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 m fra nabobeboelse, § 3 (naturbeskyttelsesloven), § 7 (husdyrgodkendelsesloven) og 1000 meter fra udpegede habitatområder.

57. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må

ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.

58. Årets beliggenhed af markstakke skal indtegnes på et kort. Disse kort skal opbevares i 5 år. Kort skal kunne fremvises ved tilsyn.

59. Minimum 50 % af dybstrøelsen skal køres direkte ud.

Beskrivelse og vurdering - Husdyrgødning

Al gødning håndteres som dybstrøelse og markstakke overdækkes med kompostdug. Vilkårene til dybstrøelse / markstakke skal overholdes, således der ikke opstår lugtgener eller lignende. Der er i ansøgning brugt virkemiddelet, at 50 % af dybstrøelse køres direkte ud.

Tabel 6: Markstakke:

	Markstakke	Kapacitet [tons]	Lagerandel i procent
Dybstrøelse		1.700	100
Kapacitet i alt			

Der opføres ingen gylletank på ejendommen, men en samletank på 500 m³ til opsamling af spildevand og vaskevand/kondensvand fra de kemiske luftrensere. Placeringen af samletanken vurderes at være hensigtsmæssig. Samletanken ligger omkring 170 m fra vandløb og langt fra søer, dræn og vandindvinding. Der er således ikke risiko for forurening med næringsstoffer af vandløb, dræn, søer og vandindvinding.

2.12 Vilkår – Udbringning af husdyrgødning

60. Der må kun udbringes kyllingemøg på de udbringningsarealer, der fremgår af bilag 3.

61. Ændringer i udbringningsarealerne, som ikke er omfattet i denne miljøgodkendelse, skal forinden anmeldes kommunen.

62. Kyllingemøget skal nedpløjes direkte efter udspreddning og senest inden for 6 timer jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

63. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

64. Der må ikke udbringes husdyrgødning for mere end 1,40 DE/ha på udbringningsarealerne.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Udbringning

Ejendommens udbringningsarealer er på 210,50 ha og desuden er der aftalearealer på 513,75 ha.

Der er stillet vilkår om, at ændringer i udbringningsarealet, som ikke er omfattet i denne miljøgodkendelse, forinden skal anmeldes kommunen, hvilket f.eks. er tilfældet, hvis antallet af DE - der tilføres og udspreddes – påtænkes udvidet.

Hvis udbringning tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer, vurderes udbringningen ikke at give problemer med lugtgener.

Nedbringning i sort jord og græs:

Som følge af beliggenheden indenfor 1000 m fra ovennævnte § 7 område, stilles der iflg. BEK nr. 1695 af 19/12/2006 krav om nedfældning af flydende husdyrgødning i sort jord og græsmarker på arealer indenfor en zone på 1000 meter omkring §7 området. I tråd med dette krav, skal der for at mindske ammoniakfordampningen ved udbringning af kyllingemøget, nedpløjes direkte efter udspreddingen af det faste møg. Dette gælder på følgende marker: 1-0, 4-0, 5-0, 9-0, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 10-0

- Aftaleareal

De aftalearealer, der indgår i godkendelsen, er blevet behandlet i en § 16 godkendelse, som Jammerbugt Kommune har udfærdiget sammen med Aalborg Kommune.

2.13 Vilkår – Overfladevand og grundvand

65. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

66. Der skal altid være mindst 25,01 % ekstra med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Nitrat

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskning er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Beskyttelsesniveauet af nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav i nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. DE-reduktionsprocenten kan variere mellem 50 % og 100 %, hvor 50 % vil være tilfældet når alle udbringningsarealer er placeret i nitratklasse 3, og 100 % vil være tilfældet når alle udbringningsarealer er placeret uden for nitratklasse 1-3. DE-reduktionsprocenten for Bredningen 37 er angivet til 53,48 %, da næsten alle arealerne ligger i nitratklasse 2 og 3.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er sammensat af 2 elementer:

- Beskyttelse i forhold til overfladevand
- Beskyttelse i forhold til grundvand

Beregningerne i ansøgningen er foretaget på grundlag af referencesædskiftet (S4). Reference-sædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der er valgt samme sædskifte som referencesædskiftet på alle marker, skal der ikke sættes krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

I henhold til beregninger skal der anlægges 25,01 % efterafgrøder udover de lovpligtige. Ekstra efterafgrøder skal beregnes i forhold til efter-afgrødegrundlaget, og ikke som en %-del af det samlede areal. Dette kan kontrolleres i forhold til markplan for Jens Hovalt Bertelsen. Der fastsættes vilkår om 24,01 % ekstra efterafgrøder.

Overfladevand – Nitrat, Udledning til Limfjorden

Alle udbringningsarealer er i oplandet til Limfjorden

Ifølge jordklassificeringen (Fra Dansk Jordbrugsforskning 1975 – 1979) er arealerne i området klassificeret som dels fin lerblandet sandjord (JB4) og Finsandet jord (JB2). Jordbrugstyperne i ansøgningsskemaet er angivet med JB2 og JB4, vurderer Brønderslev Kommune, at jordbundstyperne er angivet korrekt.

Nedenstående tabel 7 viser, hvorledes bedriftens ejede arealer er beliggende i forhold til kvælstofløssomme områder, se endvidere Bilag 9.

Tabel 7: Oversigt over nitratklasser

Udbringningsarealer [ha]	Uden for nitratklasse [ha]	Nitratklasse I [ha]	Nitratklasse II [ha]	Nitratklasse III [ha]
210,50	0	0	48,9	161,60

Af det samlede ejede udbringningsareal på 210,50 ha er 48,90 ha beliggende i nitratklasse II, og 161,6 i nitratklasse III. På arealerne inden for nitratklasse II er der efter Husdyrloven krav om, at der alene må udbringes 65 % af den husdyrgødning, som harmonireglerne ellers giver mulighed for, mens det er nitratklasse III er 50% af de generelle regler. Der kan dog udbringes mere husdyrgødning, hvis der benyttes andre virkemidler, som giver tilsvarende resultat i forhold til udvaskning af nitrat.

I ansøgningen er der anvendt en forudsætning (virkemiddel) om anvendelse af 25,01 % efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. I sædskifter med mere efterafgrøder er der en lavere udvaskning i forhold til sædskifter uden ekstra efterafgrøder, fordi der er større arealer med bevoksning om efteråret og vinteren, hvor udvaskningen er størst, sammenlignet med et almindeligt sædskifte med udelukkende etårige afgrøder. På den måde "neutraliseres" effekten af beliggenheden i nitratklasse 1. I ansøgningssystemet er det beregnet, at der uden virkemidler må udbringes 0,7488 DE/ha (DE_{max}). Når der anvendes virkemidlet med efterafgrøder, kan DE_{max} -grænsen overskrides, således at der kan i stedet kan tilføres 1,40 DE/ha (DE_{reel}).

Der er stillet vilkår om 25,01 % ekstra efterafgrøder, således at det kan kontrolleres om ansøgningens forudsætninger om mindre udvaskning efterleves.

I Farm-N i ansøgningssystemet er der beregnet følgende udvaskning ud af rodzonen:

DE_{max} : 66,1 kg N pr. ha pr. år

DE_{reel} : 59,6 kg N pr. ha pr. år

Anvendelsen af virkemidlet ekstra efterafgrøder har også som formål at dokumentere, at der i ansøgt drift er en udvaskning, som ikke er højere, end hvis der på de samme arealer udelukkende blev dyrket etårige afgrøder uden husdyrgødning (planteavlssædskifte). I ansøgningsforløbet er der d. 20/2 2012 indsendt en fiktiv ansøgning (ansøgning nr. 35.811 version 2) med henblik på at kunne beregne udvaskningen i et planteavlssædskifte, dvs. uden anvendelse af husdyrgødning. I den fiktive ansøgning er der beregnet følgende udvaskning i et planteavlssædskifte:

Teoretisk udvaskning i et S3-sædskifte afhængig af jordtype: 61,4 kg N pr. ha pr. år.

Som det ses, er udvaskningen i ansøgt drift med anvendelse af husdyrgødning mindre end i et planteavlssædskifte. Dette har betydning for vurdering af en eventuel skadevirkning i marine Natura 2000-områder.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jr. nr. NKM-133-00068 fra d. 24/11 2011 har Miljøstyrelsen ændret retningslinjer for, hvordan der skal laves konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger ud over det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau. De ændrede retningslinjer er beskrevet i notatet fra Miljøstyrelsen d. 22/12 2011 "Natur- og Miljøklagenævnets

afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl". Det fremgår heraf, at der kan ses bort fra en evt. stigning i husdyrholdet i et givet opland, såfremt husdyrbruget i en ansøgning om miljøgodkendelse reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte.

I ansøgt drift og med anvendelse af husdyrgødning vil der efter udvidelsen være en udvaskning på 59,6 kg N pr. ha pr. år. I et tilsvarende planteavlssædskifte ville udvaskningen uden virkemiddel sædskifte og uden brug af husdyrgødning have været 61,4 kg N pr. ha pr. år (fiktivt ansøgningskema nr. 35.811 version 2). Det er således dokumenteret, at udvaskningen er mindre i ansøgt drift, end det ville have været i et planteavlssædskifte på de samme arealer. Som konsekvens heraf kan kommunen konkludere, at de tiltag der gøres, giver en mindre udvaskning end, hvis der var almindeligt planteavlssædskifte på arealerne.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Fosfor

Hele det ansøgte udbringningsareal ligger i opland til meget sårbare Natura 2000-områder, som er overbelastet med fosfor (Nibe-Gjøl Bredning). Alle udbringningsarealer er i ansøgningsmaterialet oplyst som JB nr. 2, finsandet jord.

Ca. 133 ha er i følge Danmarks Arealinformation lavbundjorde, hvor de pågældende arealer karakteriseres som fosforklasse 2, hvis de er drænede eller grøftede. I ansøgningsmaterialet er det oplyst, hvorvidt de enkelte marker er drænede/grøftede eller ej. Brønderslev Kommune har vurderet, at markerne er oplyst korrekt i ansøgningen.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at der i ansøgt drift tilføres 23,4 kg P pr. ha pr. år gennem tilført husdyrgødning. Bortførslen er ud fra jordtypen og sædskiftet beregnet til 21,1 kg P pr. ha pr. år. Fosforoverskuddet kan således beregnes til 2,3 kg P pr. ha pr. år og det er mindre end afskæringskravet på 5,6 kg P/ha/år. Dermed er kravet til fosfor overholdt.

I forhold til ejendommen Bredningen 37 kan beregningerne for fosfor ses af nedenstående skema

Bredningen 37		
Areal til udbringning		210,50
Fosforoverskud, kg pr. ha pr. år		2,3
Forøgelse i godkendelsesperioden på 8 år		$2,3 \times 8 = 18,4 \text{ kg P}$
% forøgelse i forhold til en samlet fosforpulje på 2000 kg pr. ha i pløjelaget ⁶		$18,4 / 2000 = 0,92 \%$
Worst case udvaskning af fosfor ⁷		1 kg P pr. ha pr. år (standardværdi)
Worst case udvaskning fra projektet		$210,50 \text{ ha} \times 1 = 210,50 \text{ kg P pr. ha pr. år}$
Worst case påvirkning fra projektet i forhold til den procentvise forøgelse i godkendelsesperioden		$210,50 \text{ kg P} \times 0,92 \% = 1,9366 \text{ kg P i alt}$
Ansøgt fosforbidrag af det samlede fosforbidrag til	$1,9366 / 43.900$	0,004 %

⁶ I henhold til forudsætninger i vejledning fra Miljøstyrelsen

N2000 området		
---------------	--	--

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,004 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Nibe-Gjøl Bredning. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Nibe-Gjøl Bredning.

- Grundvand

I forhold til nitratberegning for grundvand vil der foreligge en beregning for nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen for udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Mark 7-0, 8-1, 4-0, 1-0, 5-0, 9-0 og 70-0 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, hvorfor der er regnet herpå i ansøgningsystemet. Heraf fremgår, at udvidelsen ikke medfører en merbelastning, idet denne er beregnet til -9 mg nitrat pr. liter.

Desuden er arealerne beliggende i områder med almindelige og begrænsede drikkevandsinteresser, jf. bilag 11, hvorved det vurderes, at de generelle landbrugsregler er tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

- Vandløb og søer

Der er ingen af udbringningsarealerne, der har en hældning over 6 grader ned til vandløb, og dermed ikke risiko for afstrømning af udbragt husdyrgødning. Der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer, jf. vandløbsloven, til alle højt målsatte og alle naturlige vandløb. Vandløbsmålsætninger ses af bilag 8. Ifølge regionplanen må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i regionplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

De vandløb der grænser til arealerne er: Ryå, Mejlsted grøft, Thise kærgrøft, Tiende bæk og Rørbæk.

Den 1. september 2012 trådte Randzonenlovens bestemmelser i kraft. I forhold til Randzonenloven er det i en bræmme på indtil 10 meter fra bl.a. alle åbne vandløb i landzone ikke tilladt at foretage gødskning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning, men loven indeholder også undtagelsesbestemmelser omkring reduceret bræmmebredde. Ansøger har redegjort for overholdelse af randzonenloven. Såfremt der efterfølgende er ændringer eller manglende udbringningsareal skal der ske anmeldelse til Brønderslev Kommune, jf. Husdyrgodkendelsebekendtgørelsens § 15, hvorefter kommune vurderer arealerne.

Det er Brønderslev Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredning af husdyrgødning i det omfang, der ansøges om og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at ændringen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningerne.

Der forekommer ikke søoplande inden for udbringningsarealerne.

- BAT

I forhold til udspredning er det BAT at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

2.14 Vilkår - Bedste tilgængelige teknik, BAT

67. Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal husdyrbruget dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
68. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
69. Korrektionsfaktoren vedrørende fosfor må maks være: 0,89. Beregnet ud fra følgende formel $((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr. produceret kylling} \times 6,7))/6,96$.
70. En gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg fuldfoder på årsbasis. Beregningerne skal opbevares i minimum fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
71. Dokumentation for aktuel produktion skal foreligge. Der skal foreligge opgørelse over producerede hold/år, indkøbt foder og antal slagtede dyr.
72. Foderets gennemsnitlige indhold af fosfor kan beregnes ud fra forbrug af de anvendte foderblandinger og eventuel forbrug af hvede.
73. Foderoplysninger ligger elektroniske i foderleverandørs database. Foderfabrikkernes blandeforskrift registreres i forbindelse med leverancerne af foder til det aktuelle hold.
74. Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver anvendt fasefoder.
75. Der foreligger et foderprogram, hvor den aktuelle hvedetilsætning er beskrevet. Hvedens indhold af næringsstoffer kan dokumenteres ved landsgennemsnit, eller ved analyse af egen hvede.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Bedste tilgængelige teknik

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget viser erfaringer, at man kan opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget, hvilket kan betragtes som værende BAT.

Derudover er det BAT at registrere el- og vandforbruget for på den måde at kunne gribe ind, hvis der pludseligt sker en drastisk stigning i forbruget. Det kan eksempelvis være opståede utætheder i vandrør. Jens Hovalt Bertelsen har været i forbindelse med energikonsulent, der har ydet råd og vejledning i forbindelse med nyetableringen (se bilag 15).

Brønderslev Kommune fastlægger tilsynsindsatsen ud fra principperne for et differentieret tilsyn. Derfor vil alle virksomheder og landbrug blive delt op i 3 kategorier, og miljøtilsynet vil blive gennemført ud fra behovet på den enkelte bedrift. Et af kriterierne for at bedriften kan indplaceres med karakteren høj inden for systematik og information er bl.a., at bedriften udfærdiger en miljøredegørelse eller grønt regnskab. En bedrift placeret i niveau 1 vil modtage færre og mindre omfattende kontrollerende tilsynsbesøg end en tilsvarende bedrift placeret i niveau 2, som igen får mindre kontrollerende tilsyn end en tilsvarende bedrift i niveau 3.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT følgende:

- At bedriften gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab
- At der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder mm.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt
- At anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes således, at de altid fungerer optimalt.

I forbindelse med ansøgningen har konsulenten indsendt nedenstående redegørelse vedrørende BAT på ejendommen:

Staldsystemer + teknologi i stald

Staldene er med fast bund og strøelse på hele gulvbelægningen.

Gødning fjernes fra staldene 9 gange om året, efter hvert hold.

Staldene rengøres efter hvert hold, der er etableret afløb til opsamlingsbeholdere.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om staldsystemer, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Hensigtsmæssig drift:

- Medarbejdere trænes og uddannes
- Vand og energiforbrug registreres.
- Affaldsdannelse samt anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning registreres
- Der laves gødningsplaner

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om driften, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Vandtildeling:

- Stalde og udstyr rengøres med højtryksrensere efter hver produktionscyklus
- Drikkevandsinstallationerne kalibreres efter behov med henblik på at undgå spild
- Vandforbrug registreres
- Lækager identificeres og repareres

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om vandforbrug, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Foder

Ansøger opfylder teknologiblads af 17.5.2011 vedr. Fodring – råprotein i slagtekyllinger.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om fodring, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor i den producerede gødning

Iht. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor må produktionen give anledning til 16,99 kg P pr. DE + 0,06 kg P pr. 1000 producerede slagtekyllinger ved 37dg produktion.

Udledningen må altså ifølge Miljøstyrelsen udregninger være:

$388,06 \text{ DE} \times 16,99 \text{ kg P/DE} + 1.040.000 \text{ prod.} \times 0,06 \text{ kg P /1000} = \mathbf{6.655 \text{ kg P}}$

Den aktuelle fosforudledning fra produktionen er 6.655 kg P og kravet er dermed opfyldt.

Med henblik på at overholde kravene til BAT for fodring er der foretaget projektilpasning, så der til kyllingerne på ejendommen anvendes foder med et lavere indhold af fosfor end standard. I ansøgningssystemet er der anvendt en **standard** for indhold af fosfor i foderet til kyllinger på 0,59 kg P pr. FE_s (2008/2009-norm). For at nedbringe den totale produktion af fosfor i husdyrgødningen er der i den **konkrete** ansøgning anvendt en forudsætning om fodring med et fosforindhold på maksimalt 0,565 kg P pr. FE_s.

Der er stillet vilkår om, at fosforafgivelsen pr. kylling maksimalt må være 0,89 kg P ab dyr. Værdien på 0,89 er beregnet ud fra følgende formel:

$$((\text{kg foder pr. produceret kylling} \times \text{fosfor pct. i foder} \times 10) - (\text{kg tilvækst pr produceret kylling} \times 6,7)) / 6,96^*$$

Til beregning af formlen er der anvendt følgende standardforudsætninger (svarende til forudsætninger i ansøgningssystemet):

Kg foder pr. produceret kylling:	3,53
Kg tilvækst pr. produceret kylling:	2,05
*) Interpoleret ift 37 dage:	6,96

I separat afsnit (se senere) er der foretaget vurderinger om fosfor i relation til marine Natura 2000-områder og i relation til BAT.

Energiforbrug:

- Bygninger er isolerede
- Ventilationssystemet optimeres i hver stald
- Der undgås modstand i ventilationssystemerne med jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer
- Der er installeret energibesparende belysning (udvendig/indvendig)

Husdyrbruget har modtaget en energirapport fra EnergiNord, og som har anbefalingerne til energivenlige tiltag (se bilag 15). Dette samt ovenstående redegørelse fra ansøger betragter Brønderslev Kommune som værende BAT.

Udbringning af husdyrgødning:

- Placering og overdækning af markstak overholder de til en hver tid gældende regler, der minimerer risikoen for forurening af eks. vandløb og naturområder.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om udbringning af husdyrgødning, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Evt. fravalg af BAT (*Redegørelse for hvorfor nærliggende teknologier er fravalgt.*)

Kyllingerne i det nye anlæg går på dybstrøelse og derfor er der meget begrænsede muligheder for at anvende BAT-teknologier til reduktion af ammoniakfordampningen. Ejendommen ligger desuden i et område, hvor de lovmæssige krav i forhold til ammoniakpåvirkningen af sårbare naturområder er overholdt.

BAT teknologier der reducerer lugtpåvirkningen fra anlægget er ikke anvendt, da anlægget er placeret udenfor de beregnede lugtmæssige geneafstande, samt at der i øjeblikket ikke findes tekniske løsninger på lugtproblemer i kyllingeproduktionen.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om BAT/fravalg af BAT, at husdyrbruget på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Management

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter der gennemgår bedriften sammen med ejer og medarbejdere efter behov.

Der gennemføres E-kontrol/KIK system eller lignende for hvert hold kyllinger. Der fasefodres, hvilket sikrer en mere effektiv udnyttelse af foderet. Der tilsættes fytase i tilskudsfoderet hvilket medfører en bedre fosforudnyttelse. En del af foderet består af hel hvede, som indeholder naturlig fytase, hvilket også har en effekt på fosforudnyttelsen.

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften. Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).

Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende således at nyeste viden anvendes. Der føres log over foderforbrug.

Der føres sprøjtejournal og medicinjournal.

Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 13).

Kyllinger leveres til aftagere, der er omfattet af kvalitetsprojektet KIK (Kvalitetssikring i kyllinge-produktion), der skal sikre fuld sporbarhed på alle produkter.

Hvede til kyllingefoder opbevares i udendørs silo og dermed mindskes risikoen for opformering af bakterier.

Foderet blæses ind i fodersiloerne for at mindske risikoen for salmonella.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger om management, at husdyrbruget fra opstart opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Det er endvidere kommunens opfattelse, at kravet om bedste tilgængelige teknik overholdes igennem godt landmandskab og ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen. I bekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknik.

2.15 Vilkår – Egenkontrol

76. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen (eller tilsvarende) for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 5 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden.

77. Bedriften skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Ventilation:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilationsanlæg.
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventilationssystem efter fabrikantens anvisning.

Luftrensingsanlæg

Der skal føres logbog for luftrensingsanlægget, hvor i følgende registreres:

- Månedlige målinger af vandforbrug og tryktab.
- Luftrensingsanlæggets driftstid med angivelse af start og sluttidspunkt for hver enkelt produktionscyklus.
- Tidspunkt for rengøring og skift af filtre
- Enhver form for driftsstof med angivelse af årsag og varighed.

Faktura for indkøbt svovlsyre samt udskifter af pH-målinger skal indsættes i logbogen.

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (effektivitetsrapport)
- Medicinforbrug og type medikament

Øvrigt:

- Dokumentation for antal DE .
- Kopier af de indsendte gødningsregnskaber.
- Dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald.

Ansøger oplyser om egenkontrol at:

Egenkontrol

Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav. Gennemgang af stalde og markbrug sammen med fagkonsulenter efter behov. Der er vandforsyning fra lukket system (marksprøjte håndteres fra andet anlæg). Staldafsnittene er tilkøbet alarmanlæg. Ejendommens forbrug registreres løbende. Kan dokumenteres med udskrift af revisionsliste. Vandforbrug, foderforbrug og drift af ventilatorer logges og sammenholdes med slagtevægten.

Brønderslev Kommune vurderer, at vilkårene for egenkontrollen overholdes.

2.15 Undersøgte alternativer

I ansøgningen er nedenstående anført som undersøgt alternativ (med kursiv):

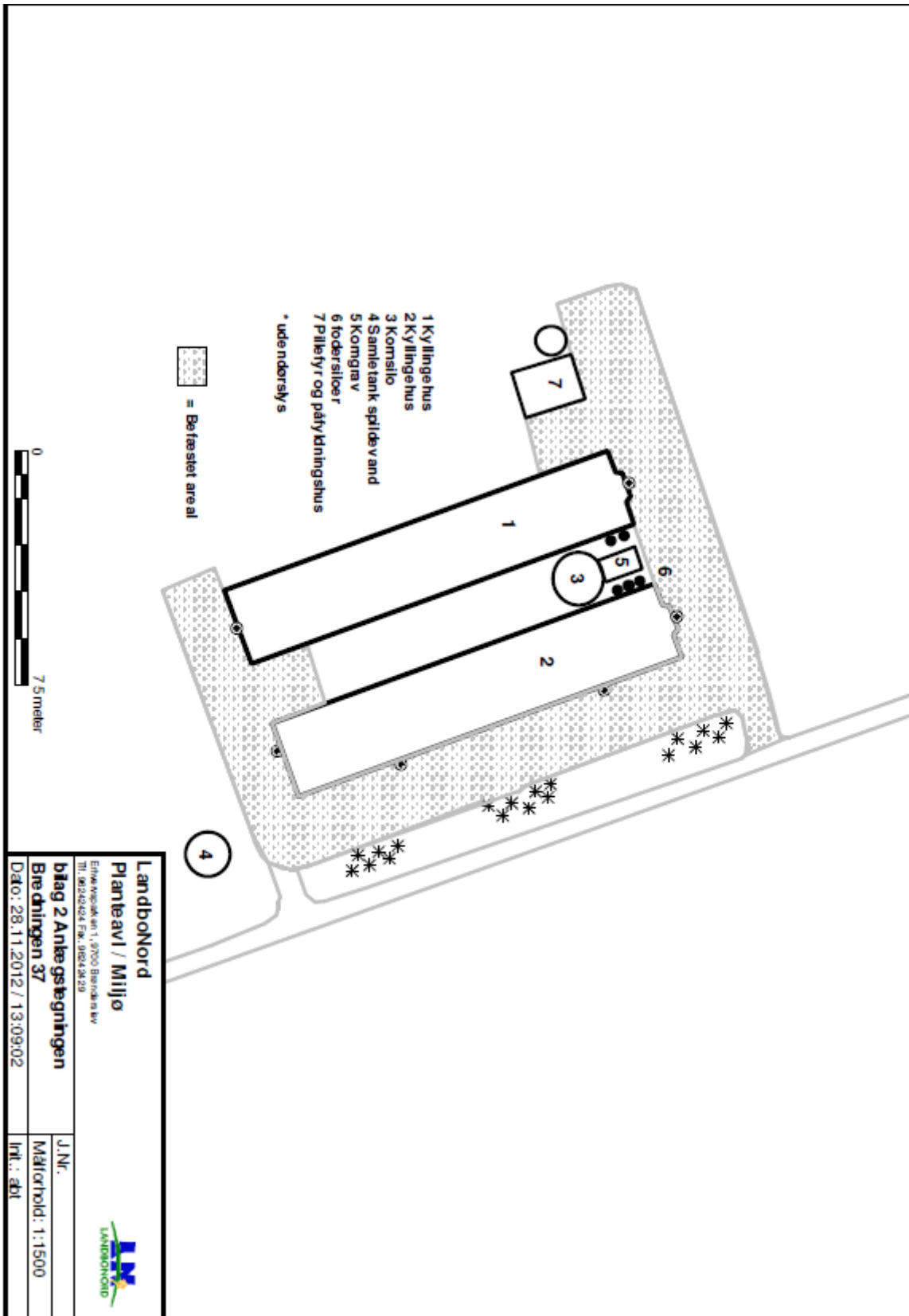
Jens Hovalt Bertelsen har i forvejen en miljøgodkendt kyllingeproduktion i det anlæg, som ligger hjemme ved hans ejendom på Bredningen 35, Brønderslev. Etablering af flere kyllingehuse ved det eksisterende anlæg er ikke en mulighed pga. nærheden til nabobeboelser og samlet bebyggelse. Det eksisterende anlæg ligger desuden tættere på udpeget §7 natur. I forbindelse med ansøgningen er hele miljøstrategien for ejendommen tænkt igennem og man har vurderet effekten af at placere det nye anlæg på forskellige steder indenfor det til rådighed værende areal. Hensyntagen til lugt- og ammoniakpåvirkning af omgivelserne afgjorde valget af den ansøgte placering. Anlæggets størrelse er defineret ud fra økonomiske beregninger, som viser, at en rentabel produktion i nyt anlæg skal op i disse størrelser.

Hvis Jens Hovalt Bertelsen blot fortsætter sin produktion på Bredningen 35, vil produktionen stagnere og på sigt vil man have svært ved at leve op til de produktionsmæssige krav som bl.a. aftagerne stiller. Herved er en afvikling af produktionen i realiteten begyndt.

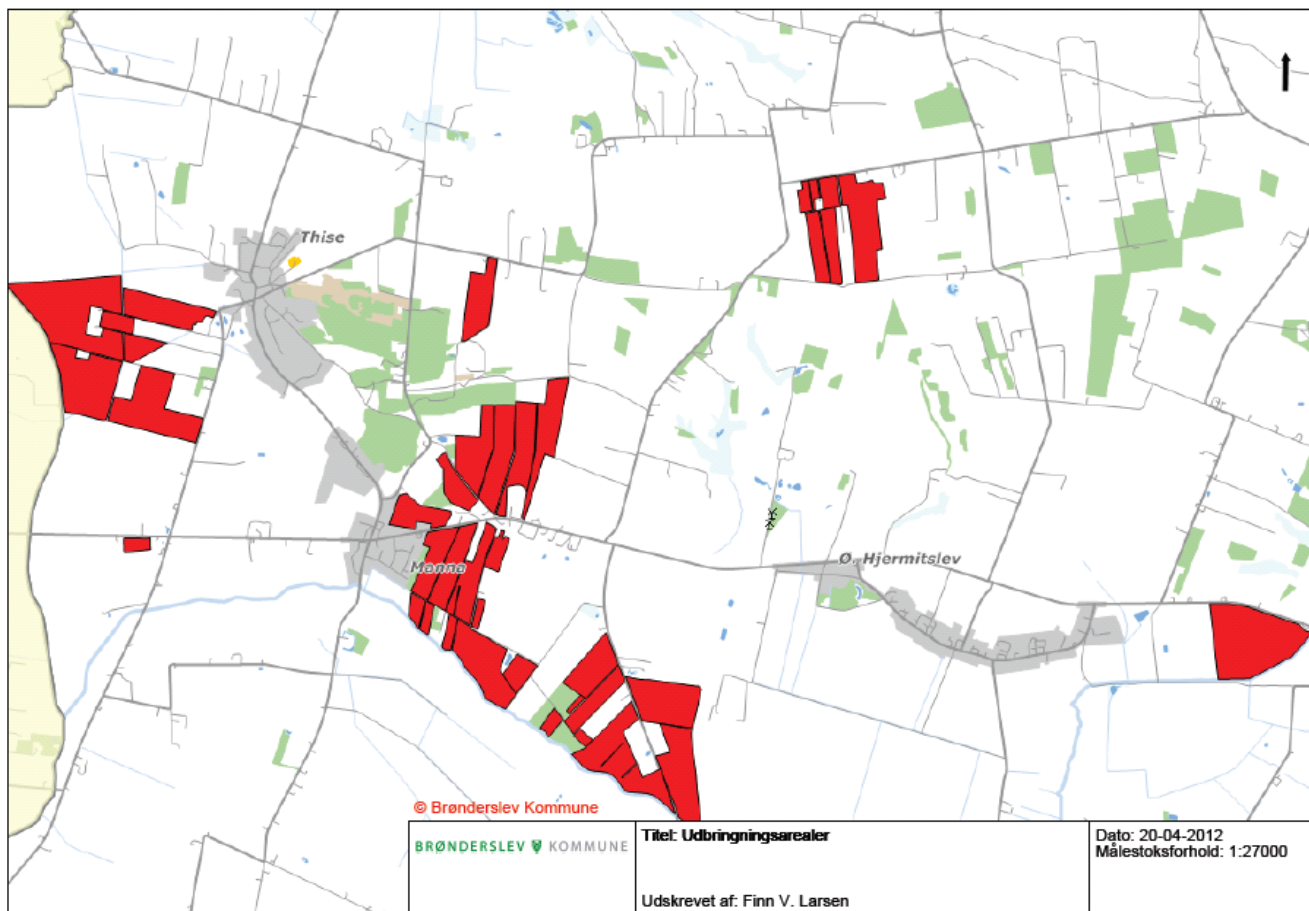
Bilag 1

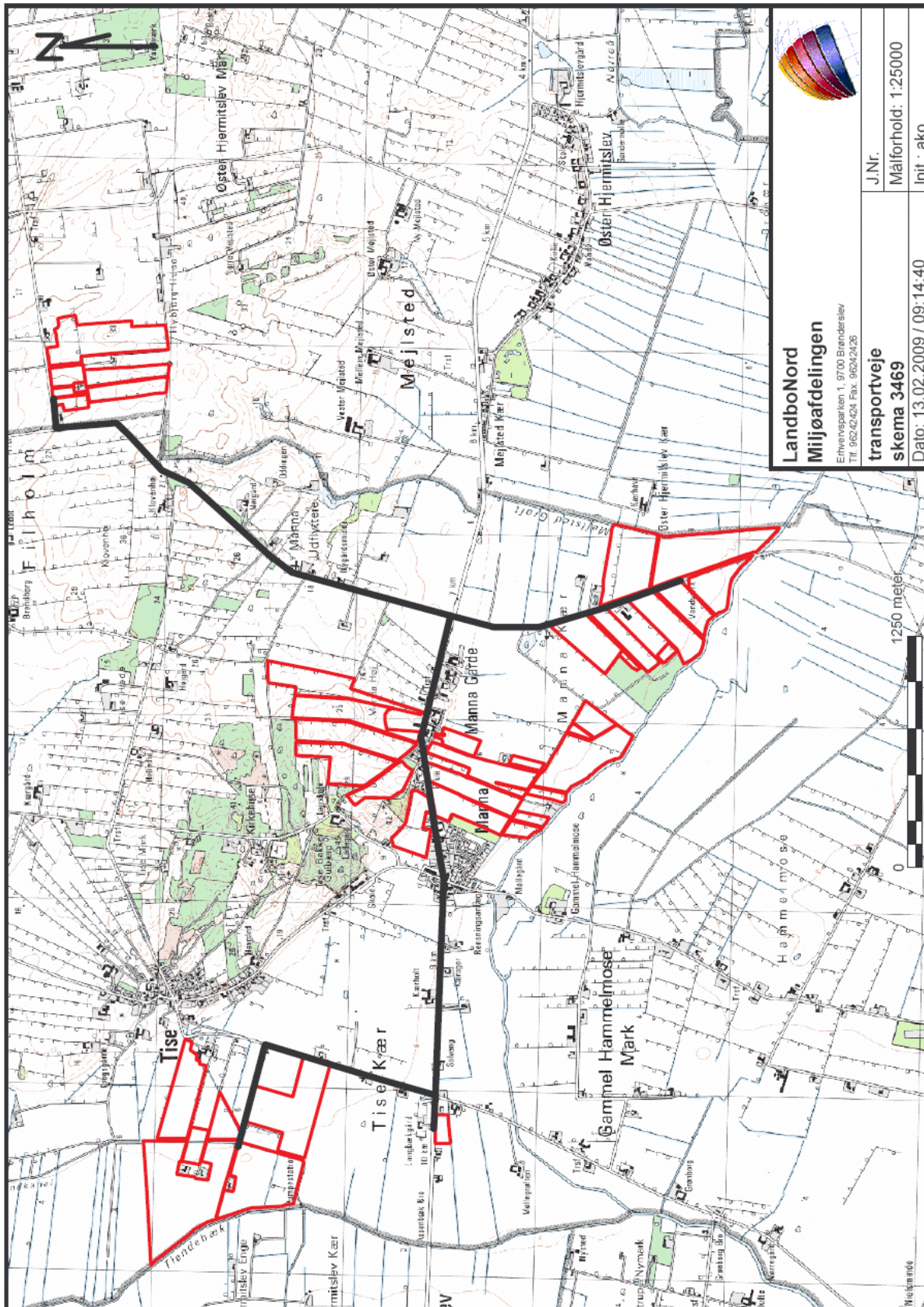
Bilag 2

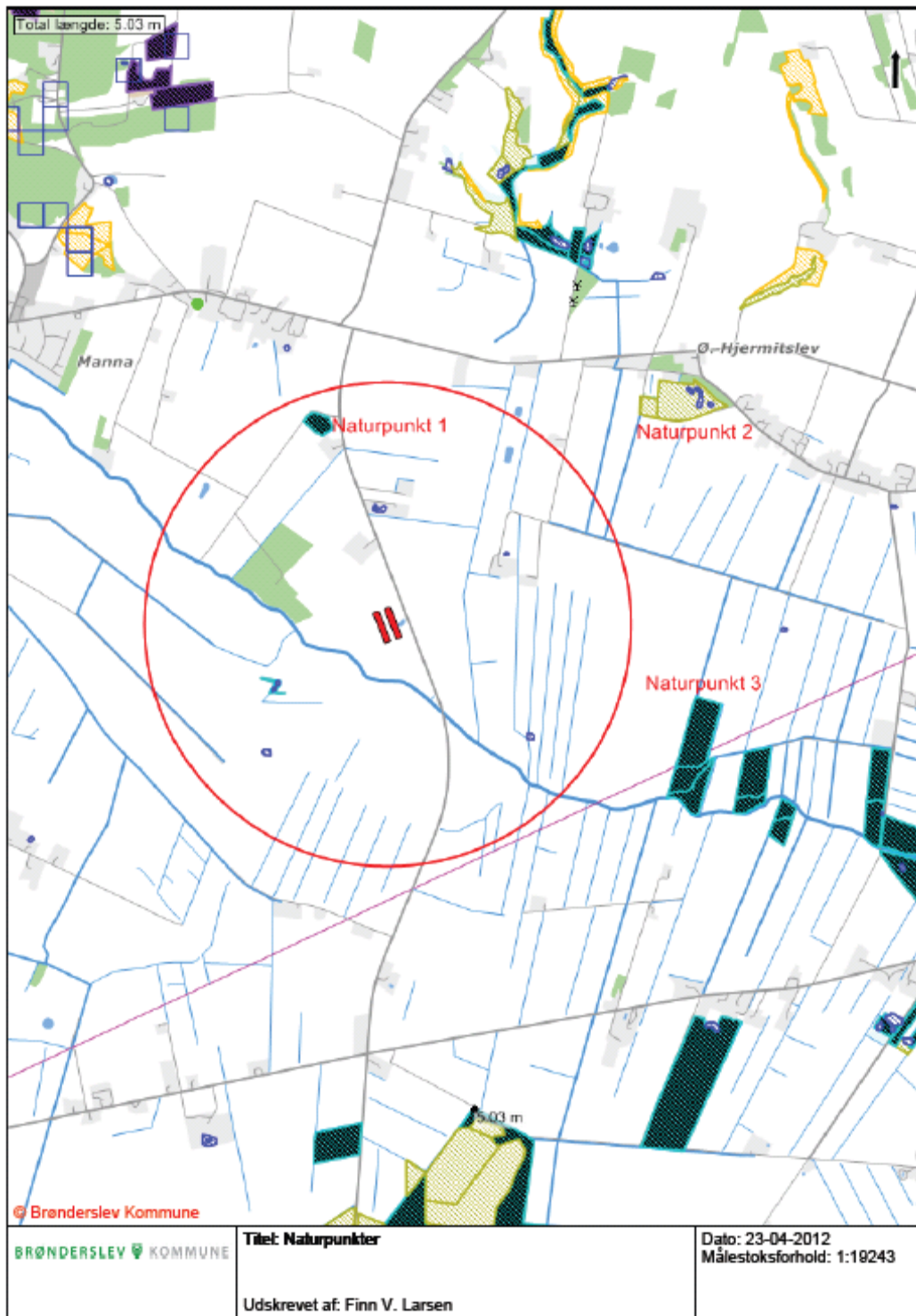
Bilag 3

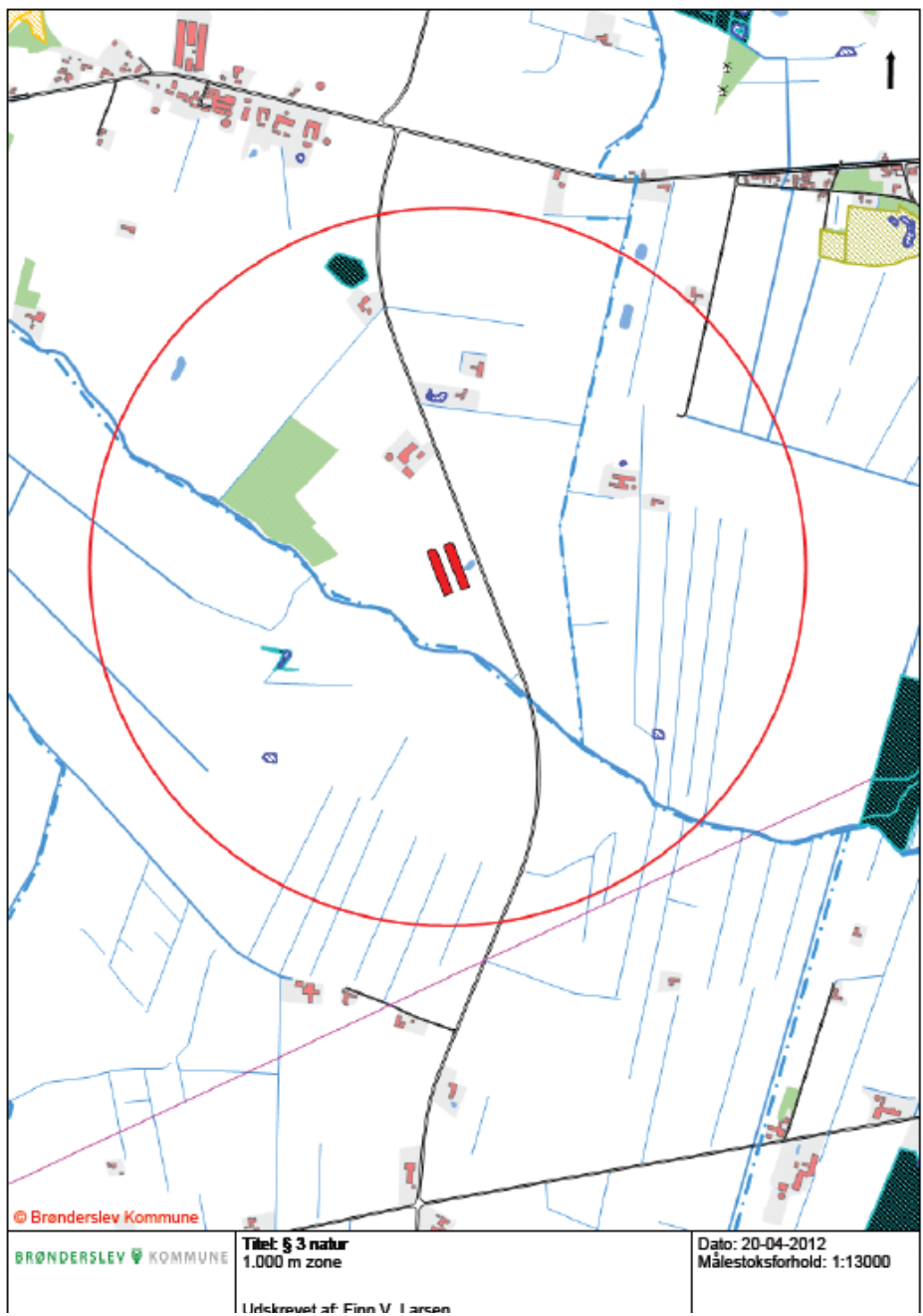
Bilag 4

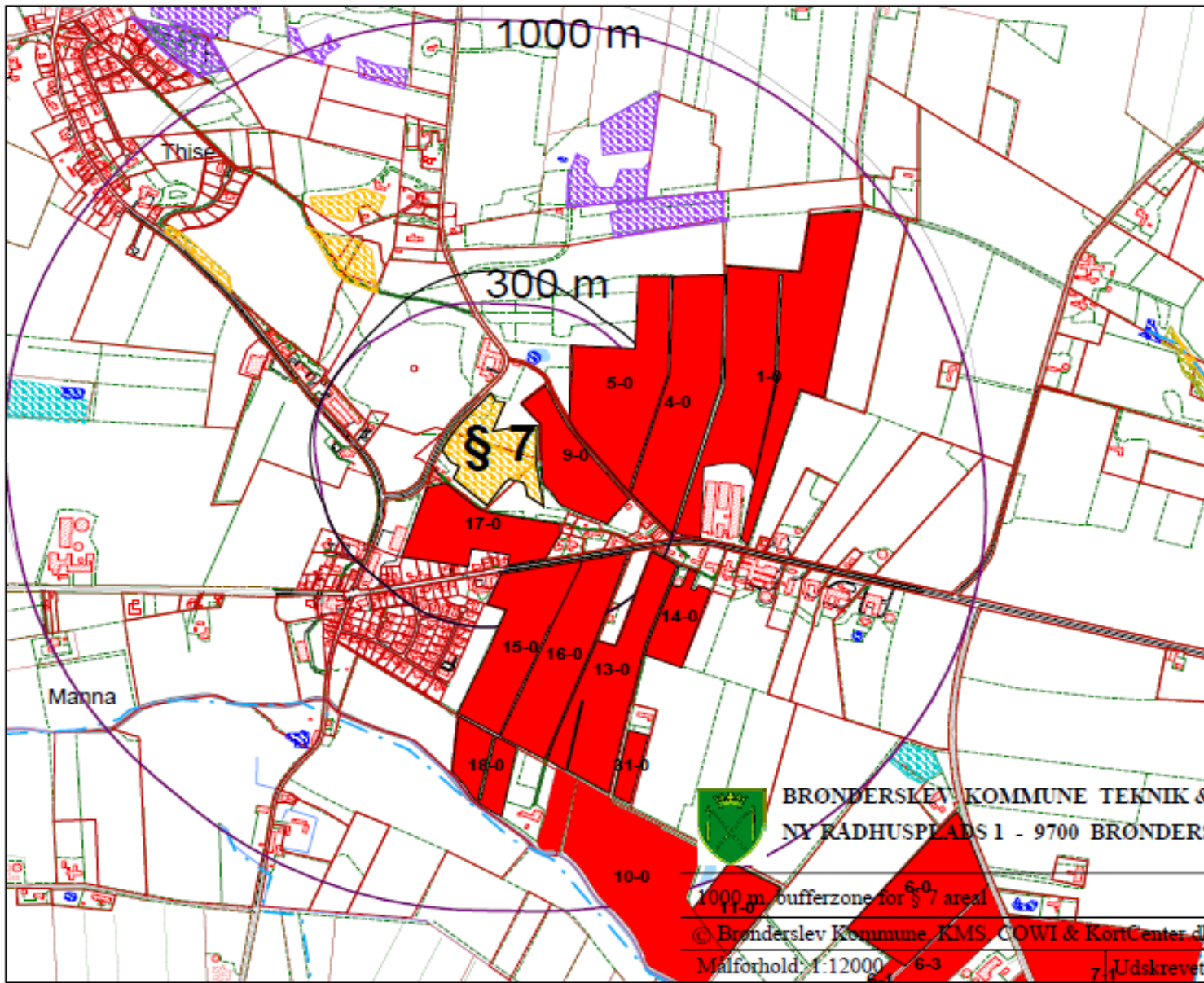
Bilag 5 Naturpunkter

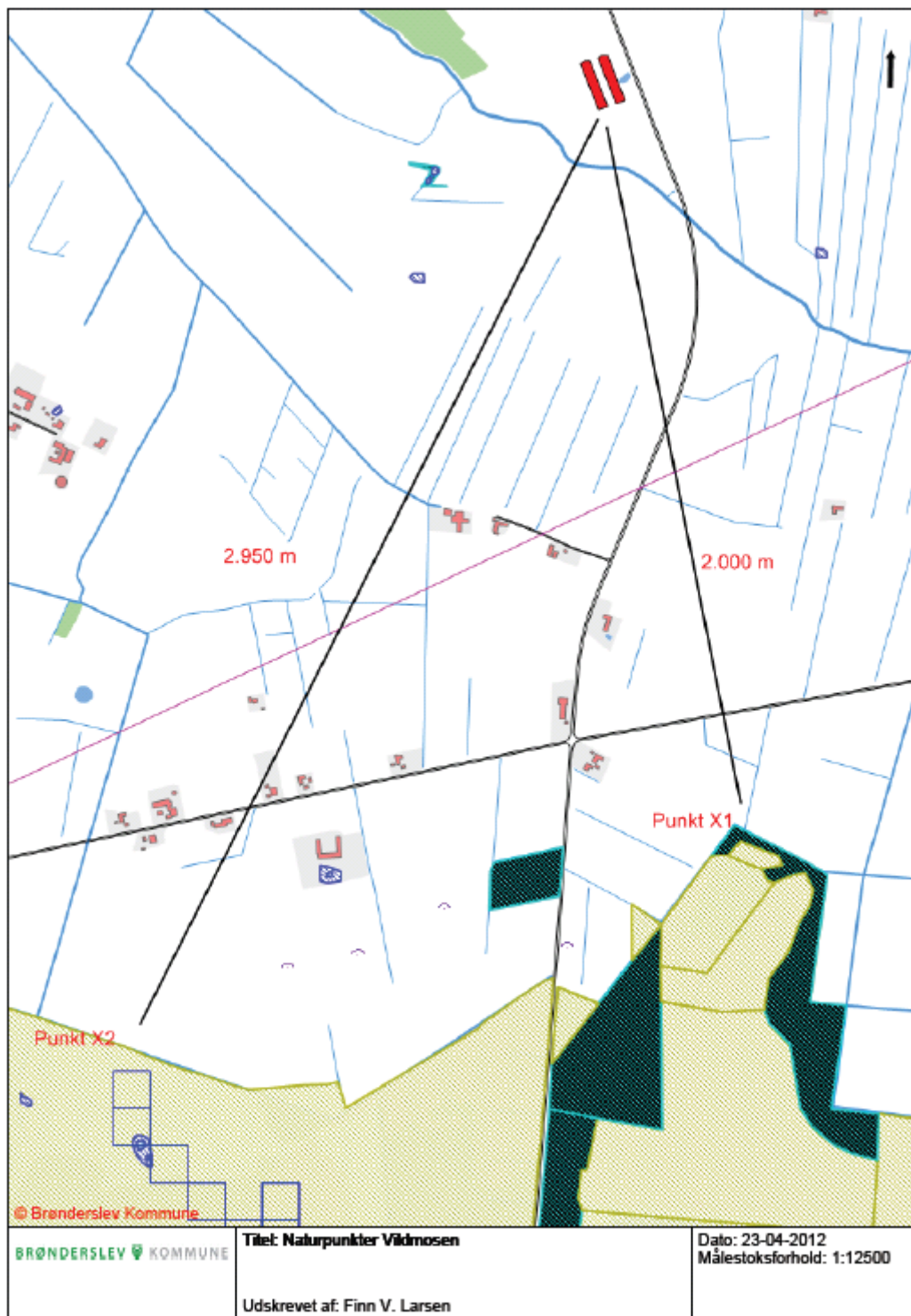
Bilag 5.1

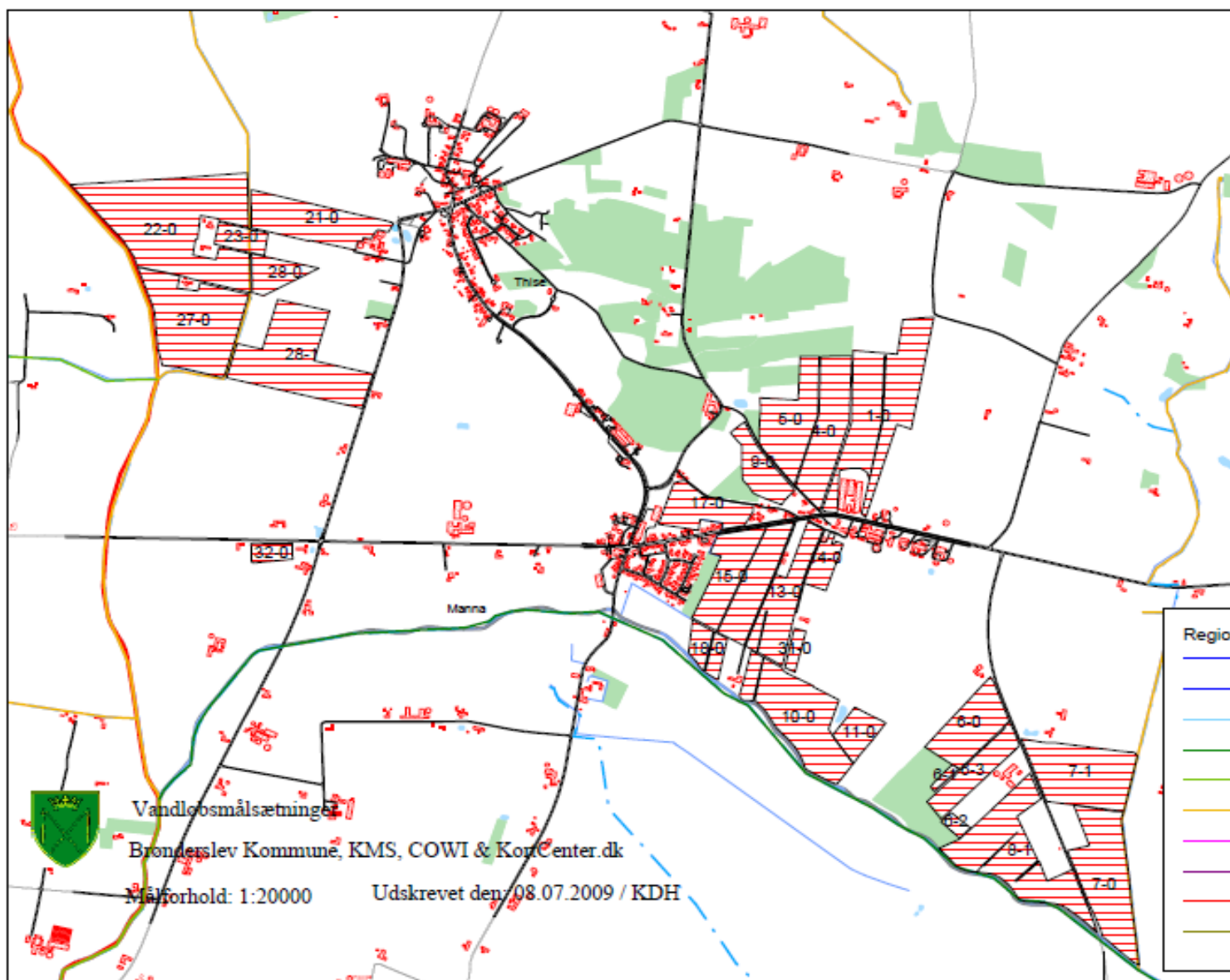
Bilag 6

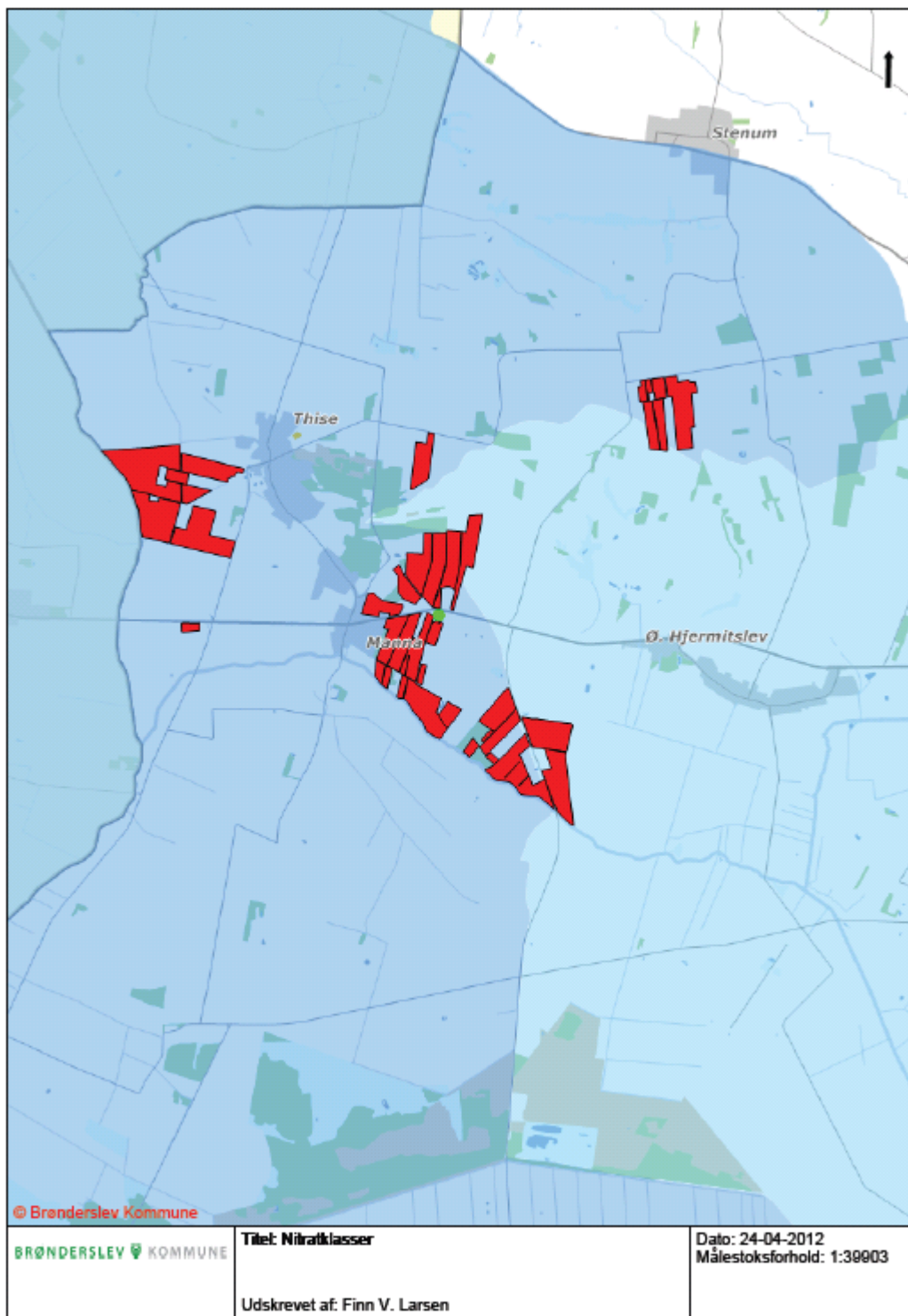
Bilag 7

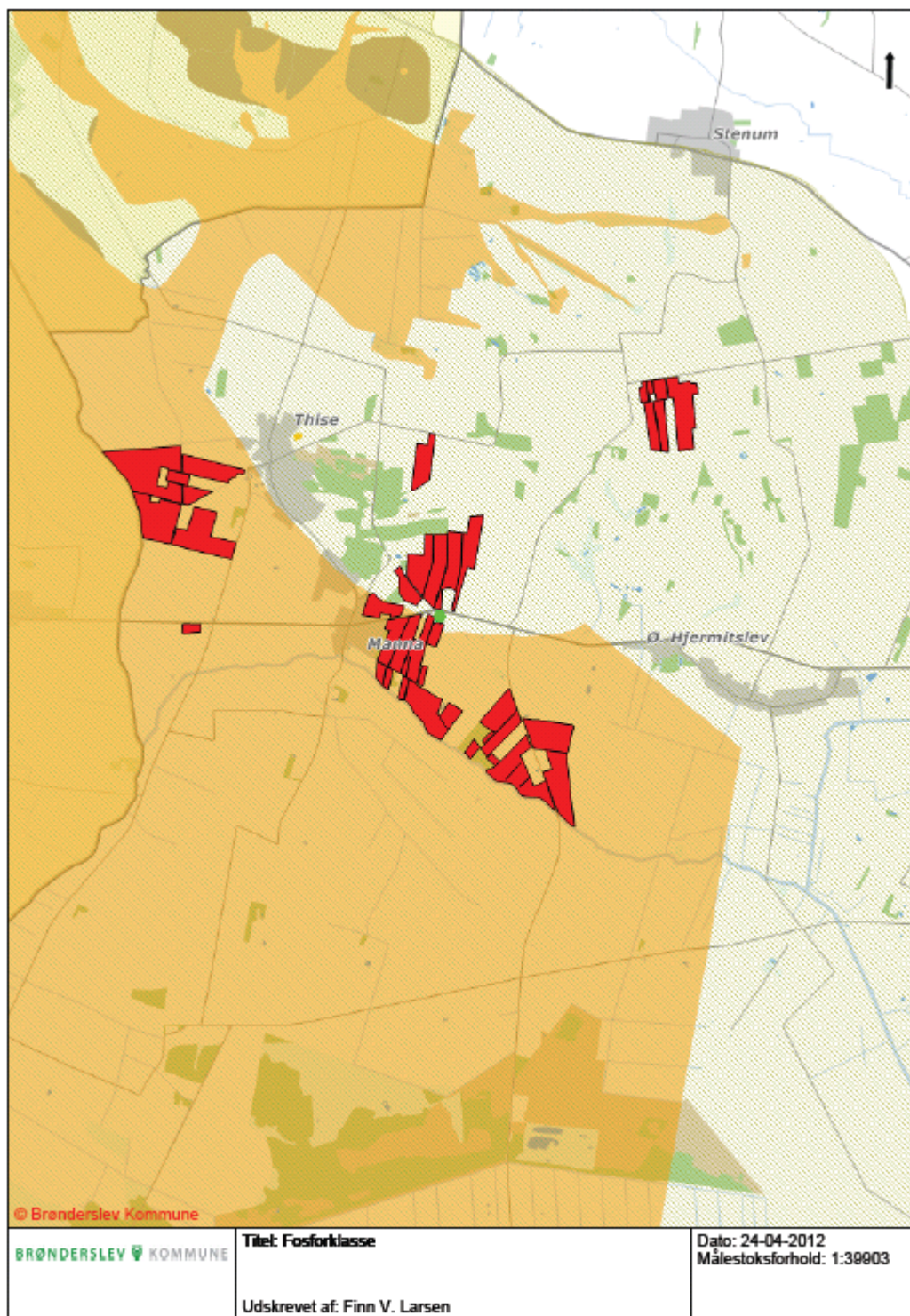
Bilag 8

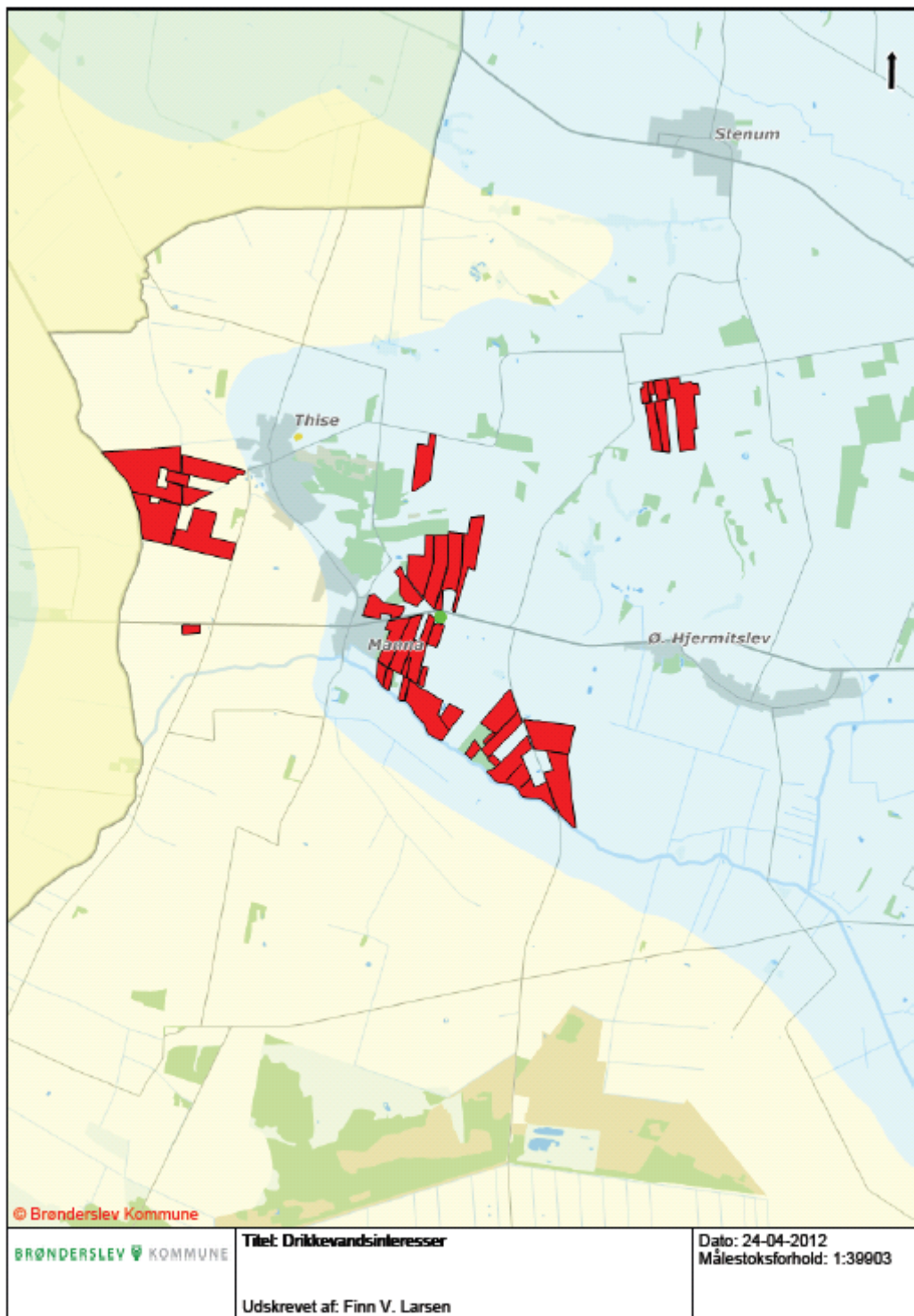
Bilag 9

Bilag 10

Bilag 11

Bilag 12

Beredskabsplan for Bredningen 37, Manna Anlæg ved Manna Mosevej

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	53
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	54
KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS	55
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	56
Kvalitetssikring I Kyllingeproduktionen	57

Udarbejdet af miljøkonsulent Elin Jensen, LandboNord, Erhvervsparken 1, Brønderslev

Revideret:	Dato	Ansvarlig (underskrift)
2008		
2009		
2010		
2011		

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i miljø mappe på kontoret/stuehuset Bredningen 37.

Kopi af beredskabsplanen findes i beredskabs- mappe på kontoret i staldanlægget ved Manna Mosevej.

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn

Husk:

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl, ring 112.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i kontoret og har nr. _____.

Miljømyndighed kontaktes på telefon 9945 4545 dag

Falck kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 112 dag og nat

Lægevagt kontaktes på telefon 7015 0300 dag eller nat

Dan-Hatch kontaktes på telefon 9898 1544

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren Jens Hovalt Bertelsen på telefon 9888 7929, mobil 2323 6242

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Pulver - og kulsyreslukker
Slangevinde/vandslange
Traktor m. frontlæsser

KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren Jens Hovalt Bertelsen på telefon 9888 7929, mobil 2323 6242

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 9945 4545

Forsøg opdækning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret (se vedlagte kort).

Opdækningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdækning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort).

Ikke risiko for forurening af dambrug

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Spåner

Halm

Traktor m. frontlæsser

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker (mark-sprøjte og pesticider håndteres fra andet anlæg).

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.

Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Topps pjece vedr. håndtering af bekæmpelsesmidler vedlægges.

Kvalitetssikring I Kyllingeproduktionen

Jan E. Hedemand, Landbrugschef, Rose Poultry A/S og
Jacob Roland Pedersen, KIK projektleder, Danpo A/S.

Verdens bedste slagtekylling eller verdens bedst *dokumenterede* slagtekylling. Det var nogle af mulighederne der blev vendt, da man i slagtekyllingeb Branchen diskuterede hvilke ambitioner man skulle have med, at indføre et kvalitetssikringssystem i hele den danske slagtekyllingeproduktion, fra jord til bord.

Hvorfor kvalitetssikring og dokumentation?

Der er næsten konstant fokus på fødevarer sikkerhed og kvaliteten af danske landbrugsprodukter. Forbrugerne og dermed også detailhandlen kræver informationer om alt vedrørende fødevarer sikkerhed, sporbarhed, produktionsmetode, dyrevelfærd, miljøforhold og driftsledelse. Mange af de krav der stilles kræver mere dokumentation og uafhængig kontrol, end vi i dag er i stand til at honorere i Danmark.

Konfronteret med stigende krav om dokumentation fra især udenlandske kunder, og samtidig udsigt til, at skulle indføre systemer, som allerede var indarbejdet eller var under hastig udvikling i disse lande, valgte vi i slagtekyllingeb Branchen, at etablere vores eget kvalitetssikringssystem. For at dokumentere og synliggøre alle de gode ting vi foretager os, og som gør os til foregangsland indenfor fødevarer sikkerhed, husdyrsundhed og dyrevelfærd samtidig med, at vi producerer fødevarer af høj kvalitet.

Hvorhen og hvordan ?

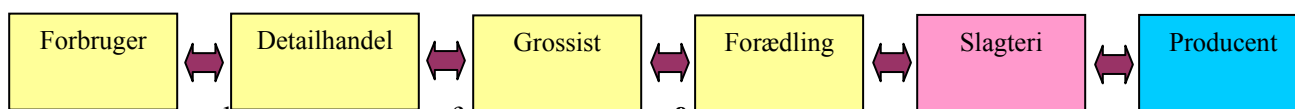
Målet er at udvikle verdens bedste kvalitetsstyringssystem, som sikrer at vi i Danmark laver verdens bedste slagtekyllingeprodukter. Derfor har vi i løbet af de sidste tre år arbejdet på, at udvikle et samlet kvalitetsstyringssystem for alle led i produktionskæden for slagtekyllinger (fra jord til bord). Systemet tager udgangspunkt i HACCP-principperne (risiko analyse baseret på kritiske kontrolpunkter).

Ved at udvikle kompetencer og kvalitetsbevidsthed gennem uddannelse og holdningsbearbejdelse skal den enkelte medarbejder og hele branchen skabe et solidt netværk, som til stadighed kan bringe dansk slagtekyllingeproduktion i front hvad angår fødevarer sikkerhed, sundhed og dyrevelfærd. Desuden skal dokumentation, kontrolforanstaltninger og certificering være med til at bekræfte hvad der ligger til grund for de samlede resultater.

Kædebetrægtninger og aktører

I figur 1 er det vist de enkelte led i fødevarerkæden fra **jord til bord for slagtekyllinger**. Det er vigtigt at kende og synliggøre alle led i kæden for at skabe forståelse for hver enkelt led og skabe synergieffekt mellem de forskellige led ved at udnytte eksisterende viden og teknikker.

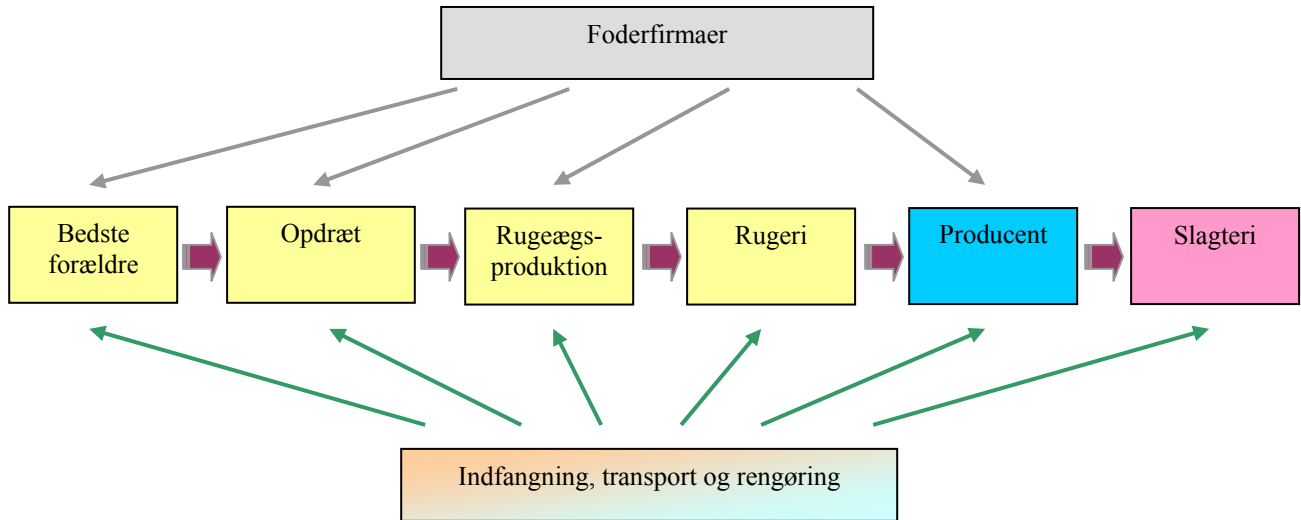
Figur 1:

I figur 2 er de enkelte led i kæden for **produktion af slagtekyllinger** vist. Nogle aktører i kæden, f.eks. foderfirmaer, indfangnings- og transportfirmaer og rengøringsfirmaer kan optræde i forbindelse med et

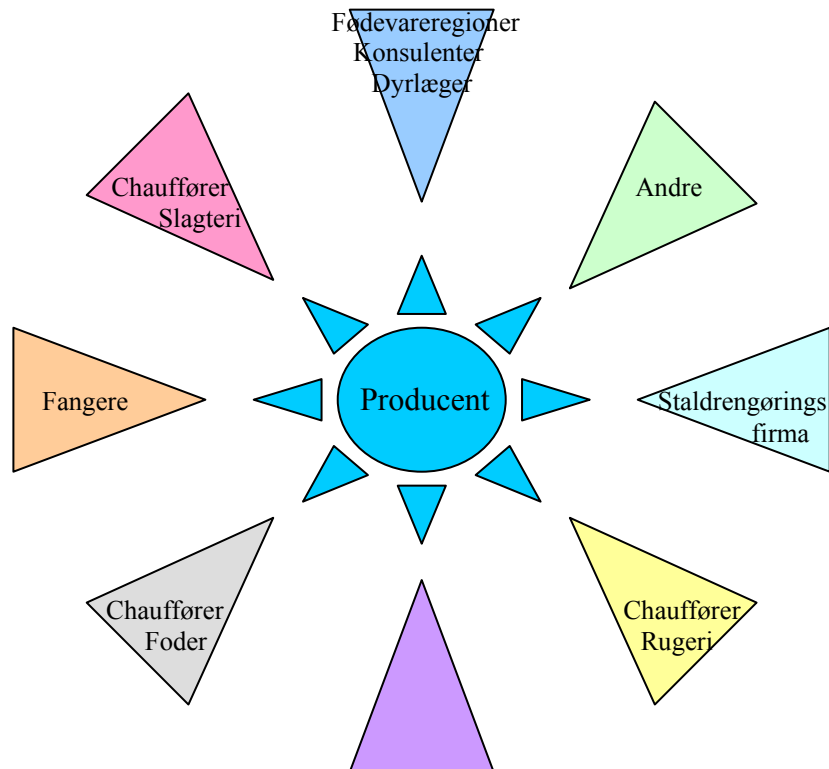
eller flere led i kæden. I nogle sammenhænge er der tale om de samme aktører for flere led i kæden, men i andre tilfælde er der tale om forskellige aktører.

Figur 2:

Til hvert af de enkelte led i kæden er der knyttet en række personer (aktører), som det er nødvendigt at kende for at kunne forholde sig til den enkeltes indflydelse på systemet. I figur 3 er **aktørerne omkring en slagtekyllingeproducent** vist.

Figur 3:

Hånd- værkere

Det er grundlæggende nødvendigt at kende og illustrere alle sammenhænge mellem led i kæden og aktører, for at kunne kortlægge hvor der kan opstå risici, som kan få betydning for enten fødevarer sikkerhed eller dyrevelfærd. Kender man først disse, kan der udarbejdes regler og procedurer, som minimerer risikoen for fejl i hele kæden, som kan påvirke kvalitet, produktionsresultater og økonomi i negativ retning. ***Ingen kæde er stærkere end det svageste led !***

KIK organisationen

Organisationen af KIK systemet i såvel udviklingsfasen som driftsfasen afspejler det forhold, at systemet er opbygget som et netværk (uden grænser). Overordnet er der en styregruppe, som væsentligst består af hovedaktørerne i kæden nemlig slagterierne, rugerierne og producentforeningerne til de to slagterivirksomheder.

I udviklingsfasen har der eksisteret ekspert-, uddannelses- og projektgrupper for hver af de enkelte aktører i kæden, som har forestået det faglige arbejde vedrørende HACCP-analyse, udvikling og beskrivelse af rammerne og indholdet af procedureanvisninger og procedurebeskrivelser for de enkelte processer i kæden. Disse arbejdsgrupper skal i driftsfasen fortsætte, som tekniske grupper der fortsat skal udvikle og vedligeholde systemet i relation til nye kundekrav og aktørernes egne ønsker om at forbedre systemet.

En væsentlig komponent i KIK systemet er **KIK databasen**, som rummer alle de registreringer af stamdata og produktionsdata som dannes i slagtekyllingeproduktionen. KIK databasen er central i organisationen, idet den er bindeled mellem de enkelte aktører i systemet, og derfor også en vigtig indgang til at udføre kontrol af alle de ting der registreres. Herudover vil KIK databasen bl.a. være udgangspunkt for elektronisk sporbarhed gennem produktionskæden, samt være branchens administrative omdrejningspunkt.

Kontrol af alle led i kæden udføres af en tredjeparts kontrol, som er uafhængig af øvrige aktører i KIK systemet. Desuden er dele af databasen tilgængelig for Fødevarerdirektoratet, således at de veterinærmæssige oplysninger, som skal tilvejebringes forud for slagtning ligeledes er indeholdt i systemet.

I selve etablerings- og driftsfasen er KIK konsulenter en vigtig del af organisationen, idet de forestår iværksættelsen af kvalitetsstyringssystemet hos den enkelte aktør. Der fokuseres især på implementeringen hos den enkelte producent af slagtekyllinger, fordi de øvrige aktører (slagterier, rugerier, foderfirmaer) ofte i forvejen har personale, som er erfarne og rutinerede i sådanne opgaver. Den enkelte producent har derimod typisk ikke hverken de personalemæssige ressourcer eller den fornødne erfaring til at kunne implementere systemet på egen hånd.

Økonomisk er KIK projektet drevet af midler fra Innovationsfonden og branchens slagteriselskaber.

Procedurer

En meget væsentlig del af udviklingen af indholdet i KIK systemet har foregået i de projektgrupper der har arbejdet med procedureanvisninger og procedurebeskrivelser for de forskellige aktører. Generelt er

der for alle grupper udarbejdet **procedureanvisninger**, som på et mere overordnet niveau foreskriver at der f.eks.: Skal være procedurer for rengøring og desinfektion, skal være procedurer for håndtering rugeæg, daggamle kyllinger, medicinering, vaccination osv..

Eneste undtagelse herfra er producenter, idet der for alle ca. 300 slagtekyllingeproducenter i Danmark er lavet mere detaljerede anvisninger – **procedurebeskrivelser**, som i detaljer beskriver hvilken procedure der skal anvendes ved f.eks.: Indsætning af daggamle kyllinger, klargøring af stald, rengøring og desinfektion, adgang til staldafsnit, daglige registreringer, afhentning af kyllinger til slagting, levering af foder osv.. I alt er der udarbejdet ca. 20 procedurebeskrivelser for slagtekyllingeproducenter, som således er helt ens uanset hvilket slagteri der leveres til og uanset hvor kyllinger, foder kommer fra eller hvilket rengøringsfirma der eventuelt benyttes, hvis ikke producenten selv forestår rengøring og desinfektion imellem holdene. Til procedurebeskrivelserne er der knyttet procedurer for nødsituationer, der kort og klart beskriver hvad producenten skal foretage sig i særlige kritiske situationer.

Det vil være forkert at sige, at alle producenter fra starten har fundet det nødvendigt, ligefrem at have beskrivelser af hvordan man gør et hus klar til kyllinger eller vasker og desinficerer efter et hold. Men heldigvis opdager de fleste de store fordele det rummer, at have detaljerne nedskrevet om hvad hverdagens arbejde består af. Som f.eks. når der lige står en helt ny medhjælper, som skal i gang med en opgave, og ”farmer” så lige er nødt til at styrte af sted til noget vigtigt. Med en KIK procedure hedder det: ”Læs og begynd. Jeg er tilbage om 2 timer”. Det samme kan være tilfældet ved sygdom, ferie og afløsning. Og så er arbejdet alligevel udført, som hvis man havde stået lige ved siden af.

Registrering og dokumentation

En af de oplagte fordele ved at have et kvalitetsstyringssystem er, at det kræver en god systematik og omhyggelig registrering af nøgledata i produktionen. Disse data kan efterfølgende anvendes, som grundlag for systematiske undersøgelser, som direkte kan danne grundlag for forbedringer i produktionen.

Værdien af at have pålidelige og systematisk indsamlede data har medført, at vi i KIK systemet har taget som udgangspunkt, at ”Data skal registreres/tastes hvor de genereres/skabes”. Rugeriet leverer de daggamle kyllinger og registrerer derfor antal indsatte kyllinger, forældredyrsflok, alder på forældredyr osv., som herefter er tilgængelige oplysninger for både producent, konsulent, dyrlæge, slagteri osv. Producenten registrerer dagligt vand- og foderforbrug, døde, temperatur osv. og registrerer derfor disse data i KIK databasen således, at de også bliver tilgængelige for slagteri, dyrlæge, konsulent osv. Et eventuelt rengøringsfirma registrerer hvilke rengøringsmetoder der er anvendt, kemikalier og mængder, desinfektionsmetode(r) osv. og så fremdeles for de enkelte aktører.

På den måde sikres det, at data kun registreres/indtastes én gang – nemlig der hvor data skabes, hvilket både er rationelt for hele kæden og en betydelig lettelse for ikke mindst producenter, som ellers ofte nu skal ”mellem registrere” betydelige data, som rent faktisk allerede er genereret andre steder i systemet, for derefter at samle og sende registreringerne videre i slagtekyllingekæden til videre administrativ foranstaltning.

Alene det forhold, at alle aktører i KIK systemet, som vi naturligvis håber vil omfatte alle slagtekyllingeproducenter i Danmark, registrerer alle de væsentlige nøgletal i produktionen gør, at datagrundlaget for at foretage analyser på kryds og tværs af datamængden vil betyde en stærkt øget værdi af de informationer/konklusioner der vil kunne udtrages af disse analyser.

Det helt essentielle i dokumentationen er naturligvis, at det kan bruges overfor slagteriets kunder til at dokumentere hvor gode resultater vi kan opnå med sundhed, dyrevelfærd og fødevarerikkerhed. Imidlertid er det jo indlysende, at det samtidig er meget følsomt at vise frem, hvis den dokumentation der er indeholdt i systemet ikke viser det man gerne vil have den skal vise. Man kommer til at producere i et ”glashus”. Selvom den risiko ligger i systemet, tror vi, at KIK systemet overordnet er en fordel, idet dokumentationen jo i givet fald vil være med til at skabe fokus på nødvendige indsatsområder, for at nå de ønskede resultater og dermed også den ønskede dokumentation overfor kunder og forbrugere.

Uddannelse og holdninger

Et højt prioriteret element i KIK systemet har og vil vedblive at være uddannelse og holdningsbearbejdelse. Alle aktører i systemet skal gennemgå et vist omfang af uddannelse i relation til dyrevelfærd, hygiejne, kvalitetsstyring m.m. afhængig af opgaver og funktioner i kæden. I samarbejde med de lokale AMU centre tilrettelægges disse kompetencegivende kurser (der udstedes kursusbeviser) således at geografisk afstand, sæsonarbejde m.m. tilpasses kursusedtagerne i videst mulige omfang. Dette er med til at sikre en høj deltagelse og det er ikke for meget at sige, at vi allerede har særdeles gode erfaringer med netop uddannelsesdelen i KIK systemet, hvilket således også automatisk har en meget positiv indvirkning på holdningerne til hele systemet. Jo mere viden desto mere forståelse. For producenter arbejdes der med en obligatorisk basisuddannelse, og for de producenter, der selv forestår rengøringen af sine slagtekyllingestalde, er der tilrettelagt et udvidet kursus.

Kan det betale sig ?

Er vel altid spørgsmål nummer ét når det drejer sig om, at imødekomme nye krav fra kunder, forbrugere, myndigheder osv.. I mange sammenhænge kunne det være mindst ligeså aktuelt at spørge: ”Kan det betale sig at lade være?” For i mange sammenhænge er de krav der stilles med til, at give de fleste et lille ”skub bagi” for at få gjort tingene lidt bedre, få det lidt mere sikkert registreret og dermed også få skabt et lidt bedre overblik over sin produktion. Og allerede herved opstår den første mulighed for gevinst, ved at man bliver opmærksom på forhold der kan ændres og optimeres.

Men de fleste producenter lever jo ikke af vand alene, så det er også for slagtekyllingeproducenter altid kærkomment, hvis honoreringen for de særlige krav der ønskes opfyldt, kan genkendes på afregningen fra slagteriet. Kvalitetsafregning er derfor et ligeså naturligt element i KIK systemet som de øvrige elementer. Det svære her består i, at prisfastsætte de enkelte ”hårde” værdier i forhold til fødevarerikkerhed, som f.eks. frihed for salmonella og campylobacter i relation til dyrevelfærd (f.eks. belægningsgrad og trædepudekvalitet) og hvordan det skal afvejes i forhold til de mere ”bløde” værdier, som f.eks. miljø, arbejdsmiljø, etik og uddannelse. Og ikke mindst hvordan dette kombineres med de mere klassiske produktionsøkonomiske parametre som f.eks. kødprocent, fedtindhold, størrelse/vægt og slagtekvantitet/udbytter.

På indeværende tidspunkt er vi i gang med, at udvikle forskellige modeller for kvalitetsafregning, som i tilknytning til den kvalitetsafregning vi allerede har implementeret, kan blive integreret i KIK.

Resultaterne af 3. partsauditeringen og en KIK godkendelse vil være hovedhjørnestenene i KIK kvalitetsafregningen. Det er ikke nogen let opgave, men vi føler bestemt at den kan løses.

I slagtekyllingeb Branchen har vi derfor afgjort med os selv, at det kan betale sig. Dels fordi vi i Danmark vil være med til at producere de slagtekyllinger til det europæiske marked, som lever op til den høje-

ste standard. Men også fordi vi hellere vil etablere vores eget system til at dokumentere denne standard, fordi vi dermed selv har indflydelse på hvordan systemet skal se ud, frem for alternativet med at skulle implementere et eller flere systemer, som man anvender i vores kunders aftagerlande.

Vi føler det da også nærliggende at tro, at det på samme måde vil være en fordel for vore kolleger i den danske svineproduktion, at implementere et kvalitetsstyringssystem, som vil kunne markere dansk svineproduktion yderligere i forhold til udenlandske konkurrenter, og det skulle da glæde os meget om det hermed er lykkedes at motivere hertil.

Vi tror på at KIK vil være med til at fremtidssikre overlevelse for dansk slagtekyllingeproduktion, ved at vi bliver i stand til, at profilere os i forhold til de mange lande, hvor der springes over hvor gærdet er lavest – eller hvor gærdet er helt fjernet. Men også at det er en nødvendighed for at være på scenen i den stigende globalisering, som aktør på det europæiske marked.

Ellers gjorde vi det ikke!

Energitjek

001-00291-01

Rådgivere fra Energi Nord:
 Kim Johansen – tlf. 9936 9778
 E-mail: khj@energinord.dk
 Dato: 28 januar 2009

Kundedata	
Kylling producent: Jens Hovalt Bertelsen	CVR nr. 21506435
Adresse: Bredningen 37	P-nr. 1004978968
Kontaktperson: Jens Hovalt Bertelsen	Telefon nr. 98 88 79 29

Formål

Formålet med energitjekket er at afdække energibesparelser og at fremme gennemførelsen af besparelserne.

Rettighed til indberetning af energibesparelser

Forsyningsselskaberne skal hvert år til Energistyrelsen indberette de gennemførte besparelser, som de har været med til at rådgive om.

Som resultat af energirådgivningsydelsen overdrager kunden Energi Nord rettigheden til efterfølgende indrapportering af besparelserne, når disse realiseres. Virksomheden må ikke tidligere eller i aftaleperioden have aftale omkring tilskrivningsretten med andre selskaber.

Virksomhedsdata	
Slagtekyllinger nuværende	800.000 stk.
Slagtekyllinger ved udvidelse	1450.000 stk.
Antal hold året	8,5 gange
Slagtekylling pr hold	100.000 stk.
Foder	Indkøb / eget korn
Opvarmning halm	400 tons / år
Opvarmning ved udvidelse kul	200 – 250 tons / år
Ejforbrug	Ej oplyst

Ejer har søgt om udvidelse af slagtekyllinger, men ej i forlængelse af nuværende produktion, da den ligger tæt på Manna by, udvidelsen er ansøgt på åben mark på.

Resultat af gennemgangen

Vi har ikke anvist besparelser, men ved ombygningen anbefaler vi

Ventilation ved kyllinger	Ingen besparelser
Ventilation ved nuværende kyllinger	Undertryk ventilation, styres via klima computer, spændingsreguleret.
Ventilation ved ny kylling farm	Undertryk ventilation bør frekvensstyret via klima computer. Mest energioptimale

Belysning	Ingen besparelser
Lys ved nuværende med lysprogram	Lys styres via klima computer, samt mulighed for regulering af lysstyrken. Mest energioptimale
Lys ved ny med lysprogram	Lys styres via klima computer, samt mulighed for regulering af lysstyrken. Mest energioptimale

Foderfremstilling	Ingen besparelser
Foder ved nuværende	Kylling foder købes / samt eget produceret korn
Foder ved ny	Kylling foder købes / samt eget produceret korn

Pris ved forskellig opvarmning af ny kylling farm

Kulforbrug 200 – 250 tons kul. Oplyst af kommunen / ejer

Brændsels type	Brændværdi kWh/kg	Behov	Mængde	Pris enhed	Pris pr år
Gartneri - Kul 10-30 mm	8,2	250t*8,2 = 2.050.000 kWh	250 tons	1400 kr. pr ton	350.000 kr.
Halm	4	2.050.000 / 4	512,5 tons	0,60 kr. pr kg	307.500 kr.
Olie	10	2.050.000 / 10	205.000 ltr.	4,5 kr. pr ltr.	922.500 kr.
Naturgas	11	2.050.000 / 11	186.363 m3	0,355 kr. pr kWh	727.750 kr.

Den billigste løsning er at fyre med halm ud fra priser på brændsel.

Investering ved halmfyr

Opbevaring til halm, halmhal 1,2 mil. Kr., halmfyr 1.3 mil kr., samt arbejdstid med at fyre i halmfyr hver dag.

Investering ved kulfyr

Opbevaring af kul, kulgrav + snegl til fyr ca. 100.000 kr., kulfyr 1,0 mil. kr., lastbil levere kul i kulgrav, sneglen sørger for kul til fyret, ingen arbejde med fyring.

Bedste løsning ved enten halmfyr / kulfyr

Hvis vi kigger på investeringen ved de to forslag er den mest økonomiske løsning kulfyret samt der ikke bliver bygget stor halmhal der skæmmer i landskabet. Mindre arbejde for ejer, da kulfyret fungerer automatisk.

Bilag 16

Jens Hovalt Bertelsen
Bredningen 37
Manna
9700 Brønderslev

12/3 2009

Forslag til planteplan ved kyllingehus

Beplantningen anlægges med en blanding af buske, bestandstræer og ammetræer.
Buske er markeret med gult, bestandstræer med blå, ammetræer med grønt.

De anvendte arter anses som værende hjemmehørende i Danmark (jf. ordningen for Landskabs- og Biotopforbedrende beplantninger), og indgår traditionelt i læhegn, som anlægges på egnen.

Planteafstand: 1,25 meter mellem rækkerne og 1,25 meter i rækkerne.

6-rækket læhegn

Vest	2. række	3. Række	4. Række	5. Række	Østrække
Busk	Eg	Dunet gedebblad	Eg	Tjørn	Busk*
Tjørn	Dunet gedebld/Fjeldribs	Lind/Avnbøg	Naur	Eg	Tjørn
Busk	Ahorn	Rødel	Tjørn	Dunet gedebld/Fjeldribs	Busk*
Busk	Tjørn	Eg	Rødel	Ahorn	Busk*

Busk*: Kvalkved, Slåen, Rød kornel, Æblerose, Mirabel, Vild æble, Syren.

Lendum d. 12/3 2009

Jens Buhl Christensen
Landskabskonsulent
HedeDanmark a/s
Tårsvej 23, Lendum
9870 Sindal
Tlf. 98473268/29652557
e-mail: jcc@hededanmark.dk

Blag17

Byggearealet, set fra NØ (Manna Mosevej)

Byggearealet set fra NNØ (Manna Mosevej)

Byggearealet set fra syd (Ryå)

Ryå, set fra overkørslen syd for byggearealet

**Dansk Ornitologisk Forening
Lokalafdeling Nordjylland**

**Brønderslev Kommune
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev**

Brønderslev, den 21. juli 2012

**Kommentarer til Brønderslev Kommunes udkast til § 12 miljøgodkendelse af en
kyllingeproduktion på Bredningen 37, 9700 Brønderslev.**

Den 16. juni 2012 har vi pr. mail modtaget ovennævnte udkast til en § 12 miljøgodkendelse af en kyllingeproduktion, der skal etableres og igangsættes på Manna Mosevej med en produktion på 1.040.000 slagtekyllinger svarende til 388,06 DE. DOF Nordjylland har efterfølgende flere kommentarer til kommunens udkast.

Et problem er, at kommunen om nogle punkter vurderer, at lovens krav er opfyldt, men uden en reel stillingtagen til den påvirkning af omgivelserne, der uvægerligt må blive resultatet af den relative store produktion.

Godkendelsesbekendtgørelsen angiver udtrykkelig i § 11, at *afgørelsen skal indeholde en begrundelse, altså omtale de individuelle forhold*, som viser, at det er rigtigt at godkende netop denne produktion, men der mangler nogle steder en overbevisende begrundelse. Der er *i det nære og fjerne nabolag særligt beskyttede naturområder, både § 3- og Natura 2000-områder*. De afstande, der konsekvent accepteres som store nok til at hindre forurening, er ikke tilstrækkelige til beskyttelse af områderne.

Det er bemærkelsesværdigt, at tidligere dokument, som blev udført af forvaltningen i afdeling for Teknik, Miljø og Vand den 10. juni 2009, J. nr. 08/1657, ikke omtales i nærværende udkast til § 12 Miljøgodkendelse. Dokumentet giver en bred beskrivelse af ammoniakens skadepåvirkning af Natura 2000 området, Store Vildmose, og forvaltningen konkluderer

... Der foreligger altså en situation, hvor man fra statens side, via husdyrloven, søger at imødegå ammoniakpåvirkninger af beskyttet natur via en regulering af det generelle niveau af ammoniak i luften samt giver mulighed for at der i særlige områder kan fastsættes skærpede vilkår via bufferzonereguleringen af lovens § 7 arealer. Det påhviler endvidere kommunen helt konkret i hver enkelt sag at vurdere om den forventede afsætning af ammoniak vil kunne bidrage til væsentlig at skade bevaringsmindsætningen for Natura 2000 området. Det mener forvaltningen ikke at kunne udelukke for de beregnede niveauer for ammoniak. Endvidere er der ikke mulighed for at skærpe vilkårene for merdeposition til et niveau, der er foreneligt med Natura 2000 områdets bevaringsmindsætning. Derfor foreslår forvaltningen, jf. godkendelsesbehandlingens § 11, stk. 5, at der gives afslag på ansøgningen på Bredningen 37.

Kritikken illustreres af følgende:

Det oplyses, at produktionsfaciliteterne opføres i det åbne land i et område med spredt bebyggelse, og der skal opføres to kyllingehuse, servicefaciliteter, fodersiloer, kornsilo og pillefyrr med stålskorsten. Kommunen konkluderer indledningsvist på side 5, at ammoniakfordampningen fra stald og lager samt udbringning af gylle ikke giver anledning til uacceptabel påvirkning af beskyttet natur i omgivelserne.

Emissionen fra anlægget og fra fast husdyrgødning er beregnet til 9.814 kg N/år, og her konkluderer kommunen, at ammoniak emissionen overholder BAT. Ligeledes konkluderer Brønderslev Kommune omkring udvaskningen i ansøgningen, at den er mindre end der vil være i et planteavlssædskifte uden husdyr, og dermed overholder ansøgningen reglerne om udvaskningen.

Det er bekymrende, at Brønderslev Kommune kan fremsætte disse konklusioner i betragtning af, at denne stærkt forurenende ejendom vil blive opført

- i det åbne land, som er udpeget som et større uforstyrret landskab
- lige op af Rytå, som afvander til en stærkt forurenet Limfjord,
- og i umiddelbar nærhed af Natura 2000 område, EF Habitatområde nr. 12, Store Vildmose
- udover nærliggende § 3 beskyttede naturarealer.

Brønderslev Kommune skulle ikke tillade et byggeri i et lavbundsområde, idet tidligere planer siger, at lavbundsarealer generelt skal friholdes for byggeri og anlæg, hvis arealerne kan genoprettes til vådområder. Her tager kommunen større hensyn til ansøgerens ønsker end til en tiltrængt naturgenopretning.

Der skal udføres en skærmende beplantning jf. side 11 for at hjælpe til, at anlægget ikke kan ses så tydeligt fra færdsel og anden beboelse. Placering af anlæg bliver i et fladt landskab, der er karakteristisk for hævet havbund fra stenaldershavet, og det er igen karakteristisk for denne del af Vendsyssel. Området er med få bebyggelser, og med ret få bevoksninger og levende hegn, og dermed er der et meget åbent udsyn over store vidder. Naturindslagene i landskabet er hovedsageligt Rytå, der er et af kommunens største vandløb, og som ligger 150 m fra byggearealet. Hertil kan anføres, at det unikke landskab for en hver pris skal bevares. Reelt er der ikke tale om et landbrug med dyrkning af afgrøder o.l., men derimod om en industri, som skulle placeres i et område på lige vilkår som øvrige industrier, hvor der er stillet eksakte krav for at imødegå forurening.

Brønderslev Kommune erkender selv på side 12, at byggeriet skæmmer det enestående landskab, når der i godkendelsen stilles vilkår om skærmende beplantning.

Desuden henvises til brev fra Brønderslev Kommune, hvori der står anført, at byrådet har besluttet, at området vil blive udtaget af kommuneplanen begrundet i¹ at fastholde området som et uforstyrret landskab, da det udgør en både rekreativ og landskabelig ressource, der ønskes bevaret.

Side 14 anføres vilkår om spildevand. Godkendelsen burde indeholde system for udledningstilladelse til tagvand i betragtning af Ryås nære beliggenhed.

Den aktuelle ammoniak fordampning er på 9.814 kg ammoniak-N, hvilket er ganske uacceptabelt set på baggrund af den omkring liggende beskyttede natur. *Det betyder, at der i forhold til nuværende situation vil forekomme en merafslætning til ammoniakfølsomme naturområder på knap 10 tons ammoniak. Jf. Naturbeskyttelsesloven § 3 omfatter de nærliggende naturområder både moser, ferske enge og søer som beskrevet på side 21.*

Store Vildmose vil blive påvirket af ammoniakken, og det vil betyde en yderligere belastning af dette værdifulde Natura 2000 område. Den luftbårne mængde af ekstra ammoniak vil bevirke, at tilgroningen af den aktive højmoser yderligere vil blive fremskyndet, og tilgroningen af de lysåbne naturtyper som surt overdrev og tidvis våd eng bliver øget kraftigt ved ammoniak påvirkningen. Brønderslev Kommune burde have afvist ansøgningen om byggeri i det valgte område.

DOF er naturligvis meget bekymret for den negative indflydelse en placering og drift af anlægget vil have på naturområdets spændende og varierende fugleliv, der er ganske unikt for såvel ynglende som rastende fugle heraf mange fuglearter på træk.

Beliggenheden: Bredningen 37, Manna Mosevej og Manna Kær har fuglemæssigt set sammenhæng med Øster Hjermitslev Enge, Manna Mose Søerne, Thise Bakker, Grevens Ris, Hammelmose, Stavad Enge, Voldkær, Helledi, Grishøjgårds Krat og mange andre områder i Store Vildmose.

EF-Habitatområde nr. 12 – Store Vildmose

Store Vildmose er i dag stærkt påvirket af den intensive landbrugsdrift, og en øgning af kvælstof vil medføre en stærk belastning af Vildmosens miljø. Den beskyttede natur i Habitatområde nr. 12 er med tiden reduceret til 1733 ha, heri vandløb, naturenge, mose, overdrev mm. Såfremt kvælstoffølforløbet ikke vil blive reduceret, vil tilgroningen fortsætte til skade for højmosen, tilgroning af de lysåbne naturtyper som overdrev og tidvis våd eng, og der vil ske en arealreduktion ved fortsat næringsbelastning i yderkanterne.

Denne udvikling vil betyde ringere vilkår for fuglene i Vildmosen, og flere af arterne er afhængig af, at naturtypen har en god tilstand.

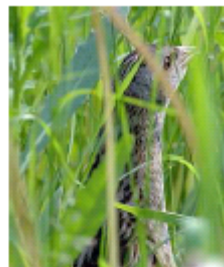
- > Store Vildmose er station for mange trækfugle som rasteplass og fourageringsområde: Sangsvane, Pibesvane, Blåspids, Kormaddeet gås, Canadagås, Krikand, Pibeand, Gravand udover Gråand og Blåhøne og desuden er Viber og Hjejler flittige gæster og ved flere lejligheder også Spidsand.*
- > Store Vildmose er også besøgt af mange arter af rov fugle: Murvåge, Tårnfalk, Rørhøg (ynglende) Blå Kørhøg, Vandrefalk. Herudover også Mosehornuglen.*
- > Store Vildmose huser også en bestand af Vagtel, Trane og Engsnarre. Nævnte arter er ynglefugle. Desuden er Tinkmed og Svalekure jævnlige set ved Manna Mose Søerne i Grishøjgårds Krat.*

En tiltrængt og målrettet naturpleje af områderne kunne åbne op for at Tinkmed og Svalekure fik en mulighed for at etablere sig som ynglefugle.

¹ Fra Brønderslev Kommune: Brev af 21.06.12, dok. Nr. 91 773/12 stilet til personer, der har indsendt indsigelser og kommentarer vedr. vindmølleprojekt ved Manna Kær.

I blandt de observationer, der har fundet sted, er der registreret ynglende Engsnarre:

Engsnarren er blandt vore sjældne ynglefugle, og figurerer i den af Miljøministeriet udarbejdede oversigt over *rødlistede* arter i Danmark. Jf. Fuglebeskyttelsesdirektivet af 1979 er Engsnarren desuden anført som et bilag 1 art over strengt beskyttede fugle. Engsnarren er således en truet art på grund af kraftig tilbagegang i hele Vesteuropa.

Skov- og Naturstyrelsen har i 2006 udarbejdet en plan for bevarelse af Engsnarren med det formål at skabe lokaliteter, hvor Engsnarren har mulighed for at yngle og genoprette en solid dansk ynglebestand. Der blev udpeget syv kerneområder, nemlig Sørig Enge, Bolle-Try Enge, Slivso, Brabrand Sø, Tryggevælde Ådal, Holmegårds Mose og Ryå Enge. *Hensigten er, at der skal genskabes en fast ynglebestand af Engsnarrer.*

DOF finder det ganske uacceptabelt, at kommunen ikke tager behørigt hensyn til disse planer om Engsnarren. Brønderslev Kommune bærer et stort ansvar for bevarelsen af Engsnarren som ynglefugl i det udpegede område.

Det forventes, at en genopretning af højmosen vil åbne op for yderligere ynglefugle i området herunder mulighed for såvel Svaleklire som Tinksmid.

Op ad bakke

Side 24 og 25 omhandler lugtgener. Det fremgår, at der overhovedet ikke foretages nogen form for skærpelse af lugt. Emissionen fra anlægget vil i høj grad forurene hele den omliggende natur og ikke mindst forvolde stor skade på det nærliggende Natura 2000-område, Store Vildmose. *Brønderslev Kommune har accepteret ejerens fravalg af BAT, der har kunnet imødegå forureningen. En slagtekyllingeproduktion er en af de mest forurenende virksomheder med 5 – 6 gange større forurening end en kvægproduktion pr. dyreenhed. Det er ikke et enkeltstående eksempel, at kommunen undlader at foretage beregning af emissionsgrænseværdierne.*

Alligevel "vurderer" kommunen på side 24 i bestræbelserne på at imødekomme ansøgeren, at en større afsætning af ammoniak ikke vil medvirke til at forringe Natura 2000-områdets naturtyper eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, som områderne er udpeget på baggrund af. I betragtning af, at hele Danmark og selv Sverige er påvirket af luftbåren ammoniak fra det danske landbrug, *må ammoniakudledningen fra denne produktion, som er ny i området, nødvendigvis få betydning for de beskyttede naturområder i Store Vildmose. De afstande, der konsekvent accepteres som store nok til at hindre forurening, er ikke tilstrækkelige til beskyttelse af nævnte områder.*

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 7 skal kommunen "sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne", men det har kommunen ikke gjort.

Det er en kamp op ad bakke for naturen og miljøet i Store Vildmose. I betragtning af den store forurening produktionen vil medføre, da skulle kommunen, som andre kommuner gør i lignende situationer, melde afslag på denne ansøgning om en miljøgodkendelse.

Overfladevand – Nitrat

På side 28 anføres, at udbringningsarealer ligger i opland til Limfjorden via Ryå, som afvander til Haldager Vejle i Limfjorden i et område, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000 mere specifikt som EF-Habitatområde nr. 15, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 1 og Ramsarområde nr. 7. Disse områder er udpeget for en række fuglearter samt andre arter af vildtlevende dyr, planter og naturtyper. *Områderne skal overvåges og må ikke forringes.*

Det fremgår af afsnittet om vilkår om 24,01 % ekstra efterafgrøder, at udvaskningen i ansøgt drift med anvendelse af husdyrgødning er mindre end i et planteavlssædskifte, og derfor konkluderer kommunen, at det ikke er nødvendigt med flere tiltag for at reducere forureningen. Den officielle basisanalyse for Limfjorden fastslår utvetydigt, at det er nødvendigt at nedbringe næringstilførslen.

Vandplanen for Limfjorden dækker ca. 7.600 km² og berører 18 kommuner, herunder Brønderslev Kommune, der er ansvarlig for sin del af Ryå med tilhørende vandløbssystemer.

DOF kan derfor ikke acceptere Kommunens konklusion, idet Limfjorden er et vandområde af stor betydning som EF-Fuglebeskyttelsesområde. DOF finder det uacceptabelt, at der tilføres yderligere kvælstof og fosfor til Limfjorden i det hele taget, idet en overskridelse af de kritiske tåleværdier vil medføre væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet med fuglenes levesteder og fuglenes muligheder for fouragering.

EF-Fuglebeskyttelsesområde

Limfjorden vil ved denne miljøgodkendelse blive belastet med yderligere forurening, der vil medføre en stærk belastning af miljøet i området. Forureningen vil have væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet, herunder Haldager Vejle, Nibe/Gjøl Bredning og Langerak. Et af de markante problemer for området er fortsat den udeblivende reetablering af udbredelsen af ålegræs, som er mange fuglearters fødegrundlag.

Fuglearter, som udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområdet er:

Ynglefugle: Dværgterne, Havterne, Spliterne, Fjorderne, Brushane, Almindelig Ryle, Klyde, Skestork og Hødehog.

Rastende: Toppet Skallesluger, Lysbuget Knortegås, Kornabbet Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane, Bjergand, Edderfugl, Sortand, Flojlsand, Hvinand og Taffeland.

Flere af de arter, der udgør udpegningsgrundlaget, er afhængig af, at naturtypen har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer i fiskebestanden mm., der udgør fødegrundlaget for de i området tilstedeværende ternearter: Hav-, Fjord-, Split- og Dværgterne. For Havterne er fald i fiskebestanden i basisanalysen nævnt som sandsynlig forklaring på tilbagegangen. Toppet Skallesluger fouragerer tilsvarende områdets fiskebestand, og er dermed sandsynligvis influeret af fiskebestandens tilbagegang.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområdet, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde, herunder Lysbuget Knortegås, Pibeand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane.

De fuglearter, der primært lever af muslinger, snegle og krebsdyr (Taffeland og Hvinand) vil blive påvirket, hvis vandplanterne o.l. dør i forbindelse med iltvind.

For at undgå yderligere fremtidige omkostninger for samfundet for at rense op efter landbrugets forurening af vandløb og natur, vil det være uforsvarligt at tillade en større forurening, som denne miljøgodkendelse vil afstedkomme til trods for, at grænsen ved et

planteavlsskifte er overholdt. Risikoanalysen fra Vand- og Naturplanerne har vist, at habitatområderne i Nibe-Gjøl Bredning er i risiko for ikke at opfylde målet i Vandplanen i 2015, hvilket væsentligst skyldes, at Nibe-Gjøl Bredning er påvirkelig ved tilførslen af næringsstoffer. Der er i dag i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning et kraftigt stigende dyretryk fra 2007 til 2011 fra 89.084 DE til 92.031 DE, og nærværende godkendelse vil kun medføre en forværring af habitatområdets tilstand.

Samfundet kan reelt komme i den situation, at skulle betale erstatninger til landmænd, som får deres godkendelser inddraget på grund af de strammere krav i Vand- & naturplanerne.

Fravalg af BAT – side 33

Brønderslev Kommune accepterer ejerens fravalg af BAT begrundet i manglende muligheder for rensning af luften til trods for at der findes teknik, der kan vaske luften og dermed reducere det høje emissionsniveau. Resultatet ved denne miljøgodkendelse bliver etablering af en rimelig stor kyllingeproduktion i et allerede forældet anlæg med større ammoniakfordampning til omgivelserne end nødvendigt. Kommunen skal jf. Husdyrgodkendelsesloven § 19 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Kemikalie- og oliespild – instruks (side 58). De anførte handlinger er for løst formuleret. I betragtning af anlæggets nære beliggenhed med 150 m til Ryå, burde der være helt klare vilkår om, at der opføres en stabil sikringsvold, støbt kant e.l. ved plads for kemikalier og olie.

Det er derfor DOF's opfattelse, at Kommunen ikke som sket kan nøjes med konsekvent at holde sig til den danske lovgivnings minimumskrav. Der er efterhånden kommet større opmærksomhed på, at det danske regelsæt ikke lever op til EU's krav, og de muligheder, som de danske regler dog trods alt åbner op for, bør derfor bruges meget mere effektivt, når Kommunen til gavn for alle borgere skal sikre et godt miljø.

Med venlig hilsen

DOF Nordjylland

v/Vagn Gjerlov
Skovtoften 38, 9700 Brønderslev

Julie Bastholm

Fra: Therese Goodley Dannisøe Nissen [tgdn@dn.dk]

Sendt: 25. juli 2012 14:16

Til: Raadhus

Cc: DN Brønderslev

Emne: Høringssvar på udkast til § 12 miljøgodkendelsen af slagtekyllingern på Bredningen 37, 9700 Brønderslev

Til Teknik & Miljø

Danmarks Naturfredningsforening fremsender hermed høringssvar på kommunens udkast til § 12 miljøgodkendelsen af Bredningen 37, 9700 Brønderslev.

DN finder, at placering af de to nye kyllingestalde er meget uheldig, og vil skæmme landskabet. Staldene bliver placeret i et større uforstyrret landskab, hvilket er områder, der skal friholdes for visuelt dominerende eller støjende anlæg, og hvor området udgør en rekreativ ressource. DN mener, at staldene vil virke visuelt dominerende, især da man har valgt at lægge dem på langs af Manna Mosevej, gennemskærende et læhegn. Når den skærmende beplantning vokser op, vil den del af Margueriteruten fremstå som en "lang grøn klods" i et ellers fladt og forholdsvist åbent landskab. Som kommunen selv skriver, vil byggeriet påvirke udsigten til det åbne land over en længere strækning. DN mener også, man vil kunne se staldene over lang afstand, da læhegnene i området (jf. kommunens egne billeder), ikke ser ud til at være hverken særlig høje eller særlig tætte. På Google Street View, kan man se ud over området fra Saltumvej (mellem nr. 361 og 381), og tydeligt se den stald, der ligger på Manna Mosevej 55 (ca. 600 m SSØ fra Saltumvej). De planlagte stalde kommer til at ligge ca. 1 km S for Saltumvej, og vil også i en lang årrække være meget synlige i hele landskabet.

Med venlig hilsen

Therese Nissen

M.Sc. Biology

Natur- og Miljømedarbejder

.....
Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Dir.tlf.: 31 19 32 31

Tlf.: 39 17 40 00

E-mail: tgdn@dn.dk
.....

Danmarks
Naturfredningsforening
..... Vi talr naturens parti

Danmarks
Naturfredningsforening

Brønderslev

dn@koushede.dk
Lars Schönberg-Hemme
31.12.12

Brønderslev Kommune
att. Julie Bastholm
Rådhusgade 5
9330 Dronninglund

Ang. udkast til §12-godkendelse af ny kyllingegård Manna Mosevej 106.
Manna Kær, 9700 Brønderslev, hørende til ejendommen Bredningen 37.

Godkendelsen er blevet givet for 3 år siden og derefter indklaget for Natur- og Miljøklagenævnet, som har kendt den ugyldig og hjemsendt den til fornyet behandling i kommunen.

Baggrunden for Natur- og Miljøklagenævnets behandling er en række anker. Men nævnet har kun behandlet én af ankerne, muligheden for kvælstofudvaskning til Limfjorden. De øvrige ankepunkter er der ikke blevet taget stilling til, herunder den påtænkte kyllingegårds placering i landskabet.

For kun godt et halvt år siden har kommunen godkendt en vindmøllepark i samme område, som den senere har trukket tilbage efter protester. Dengang har Danmarks Naturfredningsforening skrevet følgende som (i uddrag) passer alt for godt til det nuværende udkast til godkendelse:

„I det fremlagte høringsmateriale lægges der vægt på at byggeområdet ikke er berørt af andre former for beskyttelse bortset fra §3-områder og åbeskyttelseslinje (Ryå) og at selve opførelsesgrunden ikke indeholder §3.

Efter kommuneplanen er en del af landskabet i Brønderslev Kommune særligt beskyttet, bl.a. i form af zoner for „særligt værdifulde landskaber“, „værdifulde kulturmiljøer“, „kirkebeskyttelseszone og -fjernzone“, „kirkers fremtræden“, og „Natura 2000“. Byggeområdet er ikke dækket af nogen af disse beskyttelseszoner, men er omgivet af dem tæt på alle sider. Særligt væsentlige er Thise Kirke og Kirkebakke mod nord og St.Vildmose mod syd. Byggeområdet ligger i den oprindelige St.Vildmose (tidligere hævet havbund), som nu er drænet og opdyrket“.

Det er på en måde forståeligt at kommunen har valgt at godkende en gård af industriel karakter til nyopførelse netop her. Den ligger så dejligt fri for restriktioner, bortset fra „større uforstyrret landskab“. Kommunen har glemt at tænke på at opførelsen af to huse på hver 3550m² foruden servicebygninger og siloer ikke kun vil gøre det uforstyrrede landskab illusorisk. Også de omgivende beskyttelseszoner vil blive påvirket kraftigt.

Der findes i forvejen enkelte ejendomme i området langs Manna Mosevej. Men der er tale om små og lave husmandsteder.

Thise Kirkes tårn har fra gammel tid været et kendemærke, som kan ses overalt i St.Vildmose, både i de bevarede og de opdyrkede dele. Det fortæller bl.a. hvor mosen ender mod nordvest. En nybebyggelse af så store dimensioner vil virke stærkt forstyrrende, og unødigt forstyrrende; for kyllingegården er ikke nødt til at ligge netop her. Det er ikke en driftsnødvendighed.

Selv om DN i forvejen er fortrolig med området, er det i forbindelse med denne sag blevet besigtiget fra alle vinkler såvel fra centrum som fra alle kanter af omegnen. Der er ingen tvivl om at opførelsen af så stor en gård på dette sted vil være ødelæggende for stedets udseende, den landskabelige virkning. Det kan i øvrigt konstateres at byggeområdet efter mange års dyrkning er brændt så meget af at det næsten må betegnes som vandlidende. På sigt vil der blive basis for en naturgenopretning.

Generelt vil DN advare kommunen mod at se bort fra landskabs- og naturhensyn. Der er en tendens til at pege på områder med få beboelser for at undgå alt for mange problemer med vrede lodsejere. Brønderslev Kommune har ikke råd til at kaste de herlighedsværdier vi har i behold over bord. Ved Manna Kær er der ikke kun tale om et fladt landbrugsområde, men om et samspil af flere landskabelementer, der spiller sammen til en unik enhed, landskabeligt såvel som kulturelt.

I forbindelse med forhøringen i samme sag i juli 2012 har DN Brønderslev bedt sagsbehandler i DN's sekretariat Therese Nissen om at udtale sig i sagen. Den udtalelse er medtaget i udkastet til godkendelse som bilag 19. Men der er ikke taget hensyn til den i udkastet.

Therese Nissen gør ud over klassificeringen som „større uforstyrret landskab” opmærksom på nybyggeriets og den tilhørende læhegnsbeplantnings negative indvirkning på Margueriteruten som følger Manna Mosevej.

Ud over omstændighederne i denne sag, vil DN påpege en afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet om et påtænkt nybyggeri af en stor kyllingegård i det nordlige Vesthimmerland, Nørrekær Enge. Den er blevet offentliggjort i landets aviser oktober 2012. Denne sag har meget store lighedspunkter med det påtænkte byggeri i Manna Kær, og afgørelsen er gået Vesthimmerland Kommune imod.

DN's svar på kommunens høring er en henstilling om at bevare det større uforstyrrede landskab.

Lars Schönberg-Hemme